

Petak, 16. septembar 2005.

Svedok Vojislav Šešelj

Otvorena sednica

Optuženi pristupio Sudu

Početak u 9.04 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, hoćete li danas da završite?

UNAKRSNO ISPITIVANJE: TUŽILAC NAJS

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ja se svakako nadam da će to da bude slučaj. Situacija je ovakva: odgovori svedoka, naravno, uzimaju mnogo vremena. Uprkos mojim pokušajima da ih ograničim, oni su ipak duži i pod tim okolnostima ja nužno moram da budem selektivan kada je reč o temama koje ćemo da obradimo, ali ako neku temu i ne spomenem, to ne znači automatski da prihvatam da je svedok o tome tačno svedočio. No, u svakom slučaju nastojaću da istaknem naša najvažnija osporavanja svedočenja. Gospodine Šešelj, posle jučerašnjih pitanja o Srebrenici, možete li sada da nam kažete, kratko i jasno, koji su dokazi koji pokazuju da je video snimak koji smo mi videli falsifikat?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Prvi dokaz je što je streljanje obavljeno u Trnovu, 200 kilometara od Srebrenice. U koje je svrhe jedna grupa paravojnika ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Stanite, to nije dokaz. To smo već čuli. Koji dokaz imate da je to falsifikat?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Dokaz imaju članovi stručnog tima za moju odbranu i ja ću taj dokaz priložiti u okviru mog ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro. Znači vi nemate dokaz. Idemo, onda, dalje.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: ... slučaja. Ja dokaz nemam u ćeliji, gospodine Najš.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Stanite, molim vas. Da li možete da nam kažete kakvi su to dokazi? Šta je to? Je li to neki svedok ili neki dokument? O čemu se radi?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Sudeći po sadržaju onog teksta, to je kompletna video traka.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Čega?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Pa piše vam tamo u papiru, traka insceniranog streljanja.

SUDIJA BONOMI: Da li vi kažete da te žrtve tada nisu pogubljene onako kao što se to vidi na video traci?

SVEDOK ŠEŠELJ: Članovi mog ekspertskeg tima za pomaganje odbrane raspoložu podacima da žrtve tada nisu bile ubijene, da je sve odglumljeno u svrhu streljanja ... U svrhu snimanja navodnog streljanja.

SUDIJA BONOMI: Vidite, odgovor na to pitanje je bio da, jer pitanje je bilo vrlo pažljivo formulisano. Ali vi uvek treba da iskoristite nekoliko rečenica, verovatno samo zato da biste trošili vreme.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro. Da vidimo ...

SVEDOK ŠEŠELJ: Gospodine Bonomi (Bonomy), ja želim dati samo iscrpan, podoban i pouzdan odgovor.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Šešelji, vidite, postoje dokazi o poklapanju DNK. Postoje izjave roditelja tih mladića. Postoje izjave da su oni viđeni u Srebrenici nedugo pre nego što su odvedeni. Možda ćemo dokaze da izvedemo pred ovim Pretresnim većem pre kraja ovog suđenja. Ukoliko vi sada kažete da je reč o falsifikatu, to može itekako da utiče na vašu pouzdanost kao svedoka. Prema tome, razmislite dobro i recite nam da li vi zaista imate dokaze koji pokazuju da se ovde radi o falsifikatu, dokaze u obliku nekog drugog video snimka?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ja sam vama rekao sve čime raspolazem. Ključna stvar je gde su nađeni njihovi leševi, ako su nađeni. Jesu li leševi nađeni u Trnovu? Ili su leševi posle snimanja pogubljenja opet negde voženi? A ako vi kažete da su leševi nađeni u Trnovu i imate dokaze da su tamo nađeni, onda ću vam ja prihvatiti da su tamo zaista i streljani ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: ... što opet ne znači da su baš tog trenutka streljani.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim vas, prestanite da vičete. Dozvolite mi da vam kažem sledeće. Neki su se ljudi vratili u Trnovo. Oni su fotografisali i snimili video kamerom tačno onu lokaciju koja može da se vidi na video snimku. Vi ste rekli: "zašto Trnovo?" Ja ću da vam postavim jedno pitanje, budući da izgleda da ste se vi o tome raspitivali. Značaj ovog filma, kao što vi i optuženi dobro znate, je u tome što on otkriva da su Muslimani bili odvođeni iz Srebrenice na relativno udaljene lokacije koje bismo mogli da nazovemo "čvorištima". Iz tih čvorišta oni su u manjim grupama odvođeni na ubijanje. To je otkrilo vaše raspitivanje o tom video snimku i to pokazuje visoki nivo dugotrajne organizacije ubijanja žrtava Srebrenice. Ja sada ponavljam ono šta sam već rekao: da li vam je poznato da je ubijanje žrtava iz Srebrenice bilo organizovano tokom dužeg perioda i na visokom nivou?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Vi to izmišljate. Ubijanje žrtava iz Srebrenice uopšte nije organizovano od strane srpskih vlasti ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim vas odgovorite na pitanje?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ubijanje žrtava u Srebrenici organizovale su zapadne obaveštajne službe. Cilj je bio da se postigne nešto šta će uzdrmati svetsku javnost ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: To smo već čuli. Stanite, molim vas ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: ... postavljate pitanje ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Šešelj, stanite. Ljudi koji se vide na snimku, koji su snimljeni kako ubijaju, su sada u pritvoru u Beogradu. To su pripadnici "Škorpiona", a to je jedinica čiji je lanac komande išao u Srbiju, a vi i optuženi to znate. Recite nam sada, da li vi prihvatate da su ljudi, poput Slobodana Medića, oni koji se vidi na snimku, da su to bili pripadnici "Škorpiona" i da su oni bili potčinjeni strukturama u Srbiji, odnosno SAJ-u?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: To je vaša izmišljotina. "Škorpioni" nemaju nikakve veze sa Srbijom. Oni ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Nemaju?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: ... oni su angažovani ratnici koji su za vaše svrhe snimali propagandni materijal sa užasnim slikama zločina, da bi se to iskoristilo protiv srpske države i srpskog naroda. To tvrdim.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Želeo bih da razumem vaše stanje svesti u vezi sa ovim poslednjim odgovorom i načina na koji vi koristite reč "vaši". Da li vi sada kažete da film koji je ovde pokazan ... Uzgred budi rečeno, tvrdnja da je Međunarodnom sudu taj snimak dala Nataša Kandić, nije tvrdnja koju prihvata Tužilaštvo. Mi ćemo kasnije Pretresnom veću da pokažemo da je do nas to došlo drugim putem. No, dakle, da li vi kažete da su u julu 1995. godine za svrhe ovog Međunarodnog suda "Škorpioni" učestvovali u jednom propagandnom poduhvatu kada su pucali ili kada su se pravili da pucaju u te žrtve? Da li je to stvarno ono šta vi kažete? Važno je da to znamo kako

bismo procenili vašu pouzdanost kao svedoka?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ja sam u to ubeđen da je to rađeno u vaše i, uopšte, u antisrpske svrhe, jer koji bi to ludak pristao da ubija ... Svako ko je u ovom ratu činio zločine, znao je da čini zločine. Nema nijednog koji je činio zločine, a da može da kaže da nije znao da je to zabranjeno i da su to zločini. Svi zločini koji su uvršteni u Statut (Statute) ovog Suda postojali su kao zločini u krivičnom zakonu Jugoslavije ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Samo trenutak. To što ste vi tvrdili da je prikladno da se po svaku cenu povrete srpske teritorije, vaši govori o rekama krvi, kako se to poklapa sa ovom tvrdnjom ovde, da su svi znali da čine zločine?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Prvo, to su dve apsolutno različite stvari. Reke krvi su već u više navrata prosipane za Kosovo i Metohiju i ja sam rekao: "po cenu novih reka krvi, mi ćemo braniti Kosovo i Metohiju", misleći na oružane obračune na bojnom polju, a ne na ratne zločine. Reke krvi su tekle na Kosovu polju u više navrata od 1389. godine do danas, bukvalno reke krvi, jer su tamo desetine hiljada ljudi ginule u međusobnim obračunima srpskih branilaca i stranih napadača.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Zašto vi, onda, kažete da bi zločini koji su snimljeni, bili zločin? Kako to onda dovodi do zaključka da je film falsifikovan?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Prvo, očigledno je. Oni koji su stvarno streljali ili glumili da streljaju, radili su za novac koji im je dao onaj ko je snimao. Pošto to nije bilo moguće uraditi u Srebrenici i blizini, oni su pokupili grupu Muslimana i odvezli ih 200 kilometara daleko. Vi nemate drugog slučaja da su muslimanski zarobljenici daleko od Srebrenice voženi. Gde su voženi? Srebrenica, Bratunac, Zvornik, otprilike u tom području. Ovo je 200 kilometara udaljeno. Treba proći Bratunac, Vlasenicu, Han Pijesak, Sokolac, Pale, planinu Trebević, Treskavicu ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Šešelj, stanite ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: ... pa doći u Trnovo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Stanite. Kao što znate, dokazi u ovom Predmetu pokazuju da je ubijeno najmanje 4.000 ljudi. To je najniža procena, a mi znamo da je druga procena nekih 7.000 do 8.000 ljudi, od kojih je do sada ekshumirano tek nekoliko hiljada. Vratimo se sada. Da li je tačno da ste vi kada ste bili u Vladi kao potpredsednik Vlade i preko vaših kontakata sa ovim optuženim, da li ste vi znali da je organizacija ubijanja žrtava iz Srebrenice bila i šira i dugotrajnija nego što se na početku mislilo, što upućuje na organizovanje na visokom nivou unutar Bosne, a možda i unutar Srbije? Jeste li to sada otkrili?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: To nije istina. Vi izmišljate. Falsifikujete podatke o broju streljanih. Nije istina da je streljano 4.000. Nemate ni toliko leševa. A među leševima koji su pronađeni, pronađeni su i leševi Muslimana koji su ubijeni i tri godine ranije i to tvrdim. Po podacima holandskih oficira, ubijeno je 1.000, možda 1.200. Možda nešto i više od toga, ali 4.000, kategorički tvrdim, nije streljano. I dalje kategorički tvrdim da je sve urađeno u organizaciji zapadnih obaveštajnih službi, pre svega francuske obaveštajne službe, jer je Klintonu (Bill Clinton) trebao ...

SUDIJA ROBINSON: To smo već čuli, gospodine Šešelj.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Časni Sude, što se tiče dokumenata koje je svedok dao juče i koji su iz njegovih kasnijih publikacija, on na nekoliko mesta spominje francusku obaveštajnu službu. Imam još nešto u vezi s tim dokumentima, međutim moram da sačekam dok ne budem imao više detalja o tome. Jedina grupa o kojoj vi kažete da je bila uključena u to je 10. diverzantski odred i vi kažete da su oni, na neki način, delovali nezavisno. Pogledajmo sad sledeći snimak. On se nalazi na programu "senkš" (Sanction). Da to na brzinu pogledamo. Da vidimo šta se tu događa.

(Video snimak)

Radoslav Krstić: *Borci 10. diverzantskog odreda, srpski junaci, dozvolite mi da vas u ime pripadnika Drinskog korpusa, lično u ime Glavnoga štaba pozdravim i da vam čestitam dan formiranja jedinice.*

Pripadnici 10. diverzantskog odreda: *Hvala vam.*

Radoslav Krstić: *Vi ste svojim dosadašnjim aktivnostima pokazali kako treba da se bori vojnik Vojske Republike Srpske. Sve zadatke ste, do sada, veoma uspešno izvršili bez gubitaka, što je posebna vrijednost. U situaciji smo kada aktivnosti koje vi izvodite, u buduću moramo planirati kao operacije širih razmjera. Otuda se nameće potreba da se i u jedinicama ranga korpusa Vojske Republike Srpske, formiraju slične jedinice kao što je vaš odred. U toku je formiranje diverzantskoga odreda Drinskoga korpusa. Mi smo maloprije o tome razgovarali u kancelariji kod vašeg komandanta. On kaže: "Dobro je. Sad ćemo da se takmičimo". Kažem, ovaj: "Prihvatam to i da što pre izađemo na Bratilo" a vi znate gde je to. Vi ste ...*

(Kraj video snimka)

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ovo je general Krstić u oktobru 1995. godine nakon događaja u Srebrenici i on ovde njih smatra zvaničnom jedinicom, a ne plaćenicima. Možete li to da objasnite?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Prvo, i plaćenici koji ratuju za novac bili su u formalnoj jedinici. Ja nikada nisam rekao da je 10. diverzantski odred neformalna jedinica. To je bio odred u strukturi Vojske Republike Srpske. Činili su ga plaćenici. Drugo, vi meni dajete jedan pozdravni govor generala Krstića. Šta ja s tim imam? Ja sam Krstića prvi put u životu sreo ovde u zatvoru i to jednom, slučajno, kada je imao posetu u drugom objektu u kome sam ja ranije bio ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim vas, nemojte da komentarišete svrhe

izvođenja dokaza ovde ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Suština odgovora na vaše pitanje je sledeća ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Čekajte, gospodine Šešelj. Imamo ograničeno vreme. Samo odgovorite na pitanje.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: A što ste tako nervozni, gospodine Najs (Nice)? Propala vam konstrukcija? Evo kakav je odgovor ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Još jednom vas molim da mi ne pripisujete kvalitete koje nemam. Odgovorite na pitanje, gospodine Šešelj?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Glavni ljudi u tom odredu su: Dominik Petrušić i Milorad Pelemiš. Oni su za vaš interes izvršili otmicu Stevana Todorovića na Zlatiboru i prebacivanje u Bosnu da bi ga tamo predali Americancima. Nikad niste izdali nalog za hapšenje Milorada Pelemiša i Dominika Petrušića, niti tražite da ih gone nacionalni sudovi ...

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, idemo na sledeću temu.

SUDIJA ROBINSON: U redu.

SUDIJA BONOMI: Ali meni odgovor uopšte nije jasan. Jeste li vi na početku tog odgovora rekli da prihvatate da je 10. diverzantski odred formalno bio deo vojske?

SVEDOK ŠEŠELJ: Po mojim saznanjima ... Ja to ne mogu, znate, da vam dokazujem sada. Ja pretpostavljam da je formalno bio deo vojske, da je bio u strukturi.

SUDIJA BONOMI: Formalno? Rekli ste da je formalno bio deo voske?

SVEDOK ŠEŠELJ: Pretpostavljam da je bio. Ja nemam dokaza za to.

SUDIJA BONOMI: Dobro. Hvala.

TUŽILAC NAJS: Molim da se ovo uvrsti u spis, relevantan deo ovoga.

SUDIJA ROBINSON: Da.

sekretar: To će da nosi dokazni broj 917.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson (Robinson).

SUDIJA ROBINSON: Da, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Nije bilo jasno pitanje koje vojske.

SVEDOK ŠEŠELJ: Vojske Republike Srpske. On je tako i zvanično u nazivu imao "10. diverzantski odred Vojske Republike Srpske" i nije bio u sastavu nijednog korpusa.

SUDIJA BONOMI: Meni je odgovor bio jasan. Hvala.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Idemo dalje. Ja sam vam dao mnogo prilika i daću vam sada poslednju priliku da nam kažete za bilo šta, šta vam je poznato, ne nagađanje ili nešto drugo, nego bilo koji dokaz koji vam je poznat, ljudi sa kojima ste govorili, dokumenti koje ste videli, koji pokazuju da su vlasti u Srbiji u periodu između jula 1995. godine i februara ili marta 1996. godine, istraživale, raspitivale se o Srebrenici? Bilo koji dokument, bilo koji izveštaj.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Prvo, vi nemate dokaza da su vlasti u Srbiji u to vreme i znale za streljanje u Srebrenici. Saznanje o tom streljanju stizalo je kasnije i ja ne znam kad i kome.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Stanite ovde. Da li vi stvarno kažete da vama nije bilo poznato u kojoj je meri Srebrenica publikovana i o njoj raspravljano u Ujedinjenim nacijama (United Nations)? Zar stvarno niste znali za optužnicu protiv Mladića? Da li vi to ozbiljno kažete?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Čulo se za optužnicu protiv Mladića i

Karadžića. Ja sam u trenutku podizanja optužnice bio ubeđen da je, zapravo, sve šta im se pripisuje u optužnici napakovano, da bi se imalo na osnovu čega podignuti optužnica. I ja i danas ostajem pri tome.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Stvarno?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Politički razlozi su bili za podizanje optužnice, a moralo se stvoriti i neko konkretno utemeljenje za tu optužnicu i ono je veštački stvoreno streljanjem muslimanskih ratnih zarobljenika u Srebrenici.

SUDIJA ROBINSON: Hvala, gospodine Šešelj.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pre nego što se nakratko vratimo na Erdemovića da bismo završili s tim, vi, naravno, niste u to vreme bili u Srebrenici, isto tako, gospodine Šešelj, vi niste optuženi za Srebrenicu, tako da je to što ste tražili film o "Škorpionima" pomalo teško da se razume. Vi, ipak, znate da je okolina, da je atmosfera u kojoj su počinjeni ti zločini, atmosfera koju ste i vi delimično stvorili time što ste širili mržnju među nedužnim civilima, doprinela zločinu u Srebrenici. To znate, zar ne?

SUDIJA BONOMI: Gospodine Najs, g šta ćemo da dobijemo tim pitanjem u unakrsnom ispitivanju, kad znamo tačno šta će svedok da odgovori na to?

TUŽILAC NAJS: Časni sude ... Dobro, u redu. Ako smatrate da to nije od pomoći, idem dalje.

SUDIJA BONOMI: Možda se radi samo o meni, ali mi se čini da smo već toliko mnogo puta prošli kroz to, da nema smisla još jedanput to da se ponavlja.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ne želim da polemishem sa Sudom. Dozvolite mi da to samo još jednom objasnim. Za Tužilaštvo je meha-

nizam počinjenja ovih zločina važan. To je mehanizam koji, između ostalog, uključuje atmosferu koju su stvarali ljudi poput ovog svedoka, uz pristanak ili bez otpora od strane optuženog. To je nešto od centralnog značaja. Zato sam se ja na to koncentrisao. Zbog toga sam želeo ovom svedoku da dam mogućnost da nešto kaže u vezi sa ovim najtežim zločinom, jer ću kasnije da iznosim argumente pred ovim Sudom, da njegovi odgovori nisu potpuno besmisleni, nego da su pakosno zlonamerni i neiskreni i želeo sam da znate na kojoj osnovi to tvrdim. No, u svakom slučaju moramo sada da završimo sa Srebrenicom i sa postupkom koji je započet u proleće 1996. godine. Ja tvrdim da je ta istraga koja je bila nešto dublja, pokazala da su vlasti stupile u akciju samo zato što su se novinari spremali da otkriju šta im je rekao Erdemović. Možete li da kažete da je to netačno?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Pošto je sve ono šta od vas slušamo danima, mesecima i godinama netačno, gospodine Najs, onda sam ubeđen da je i to netačno. Ali vi od mene tražite da vam detaljno govorim o nečemu u čemu ja nisam učestvovao, jer nisam ni bio na vlasti 1996. godine. Sva moja saznanja su da je naša policija odmah uhapsila Erdemovića čim je čula da je on umešan u streljanje, čim se to, na neki način, saznalo. Kako se saznalo? To je stvar metodike policijskog rada. A vi sada insinuirate i tražite od mene potvrdu za vašu insinuciju.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ja mislim da vi niste odgovorili na tvrdnju koju sam izneo. Idemo sada dalje, na Kosovo ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Što se tiče vaše tvrdnje, gospodine Najs, odgovorio sam odmah. I, takođe, gospodine Najs, što se tiče vaše tvrdnje, ona je krajnje izmišljena, jer ni ja, ni bilo koji drugi političar iz Srbije, nikada se nismo zalagali za ubijanje ratnih zarobljenika, ubijanje civila, pljačku, otimačinu i sve ostalo. I svako ko je u ovom ratu činio zločine ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Šešelj, možete li da prokomentarišete tvrdnju gospodina Najsa da su vlasti reagovalе samo zbog toga što su znale da će novinari uskoro da otkriju ono šta im je rekao Erdemović?

SVEDOK ŠEŠELJ: Ja ne verujem u tu tvrdnju gospodina Najsa. Ja mislim da su vlasti reagovalе zato što su dobile saznanja da je jedan čovek umešan u streljanje, u masovno streljanje i da su odmah reagovalе.

SUDIJA ROBINSON: Hvala. Hvala, čuli smo vaš odgovor. Gospodine Najs, izvolite.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Zadržaćemo se malo na “Škorpionima”. “Škorpioni” su imali bazu, u vreme otpočinjanja sukoba na Kosovu, u Šidu, je li tako?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ja za to prvi put čujem. Da su “Škorpioni” bilo gde imali bazu u Srbiji, ne verujem i “Škorpioni” na Kosovu nisu učestvovali kao “Škorpioni”, nego su se javljali kao dobrovoljci u regularne jedinice, neki od njih. Ne svi.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hteo sam da mi vi pomognete oko ovoga, pošto ima jedan zapis u dnevniku generala Stevanovića, gde piše, otprilike, kako ljudi iz Šida dolaze u uniformama Posebnih jedinica policije i želim da mi potvrdite, ako možete, da su ti ljudi iz Šida verovatno oni koji su poznati kao “Škorpioni”? Kažete da to ne znate?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ne, i ne verujem u to.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Stvarno?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Stvarno ne verujem.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. Sledeće pitanje, onda. Što se tiče Kosova, koliko ste vi kao potpredsednik Vlade bili upoznati sa svim stvarima koje se tiču Kosova? Da li biste znali sve šta se tamo dešavalo ili ste imali pristup samo nekim informacijama?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: U principu sam znao sve bitno. Imao sam dnevne informacije i to posebne dnevne informacije o ratnim dejstvima, kao potpredsednik vlade. Dakle, svakog dana sam dobijao u Vladi Srbije te informacije: gde su bila borbena dejstva, kakvi su rezultati borbenih dejstava i naše i protivničke strane.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. Račak (Recak) je sledeća stvar. Jedna stvar koja je zanimala Tužilaštvo i ovaj Sud je detaljan opis u pisanom obliku, detaljna priča onih koji su bili u Račku i koji su, prema vašoj verziji, ubijali teroriste. Gde postoji takav izveštaj?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Izveštaj o akciji u Račku mora postojati u MUP-u. Izveštaj je podnošen. A ja sam se na dan borbe u Račku zatekao u Prištini (Prishtine) na sednici Vlade Republike Srbije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim vas, ne izlazite iz okvira pitanja. Mi sad želimo samo da znamo gde je izveštaj. Pošto ste toliko upoznati sa svim tim stvarima za jedan događaj kao što je Račak, prema svim propisima, da li biste očekivali da starešine i glavni oficir koji je bio odgovoran za operaciju, napišu detaljan izveštaj o tome da je ubijeno oko 30 terorista OVK (UCK, Ushtria Clirimtare e Kosoves)?

SUDIJA BONOMI: Već ste čuli odgovor da je taj izveštaj podnet. To je rekao svedok. Prošli smo već kroz tu fazu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pa recite nam, onda, gde je taj izveštaj, gospodine Šešelj? Možete li da nam pomognete? Ko ga je napisao? Da li ste ga videli?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Gde? Verovatno u zatvoru u Ševeningenu (Scheveningen)? Ja besmislenije pitanje ni od vas još nisam čuo. Gde je taj izveštaj? Po načinu rada policije bilo je sasvim normalno posle svake akcije da se napravi izveštaj. Pošto je ovo bila akcija najvećeg značaja, taj izveštaj je morao da bude prosleđen sve do ministra. Što se tiče nas članova Vlade, mi smo usmeno već dok smo boravili u Prištini, o tome informisani.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Radosavljević u istoj emisiji "Smrt Jugoslavije" (The Death of Yugoslavia) kaže pred kamerom da je to bila zajednička akcija vojske i policije. Da li možete nešto da nam kažete o učešću policije i o učešću vojske?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Koliko ja znam, u akciji, u samoj akciji

učestvovala je samo policija, a da je armija bila u blizini i da je određene taktičke položaje zauzela u pozadini policije. Ali to ne bih mogao ništa precizno da vam kažem sada. Ali, po mojim saznanjima, isključivo je policija tu akciju izvela.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li su ...

prevodioci: Nismo čuli pitanje tužioca.

SUDIJA ROBINSON: Molim vas da ponovite pitanje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je vojska ispaljivala granate na Račak?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ja prvi put za to čujem. Mislim da nije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi niste videli nikakav izveštaj vojske?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ne. Prvi put za tako nešto čujem i ne verujem u to.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Možete li da zamislite neki razlog zašto bi predstavnici vojske i policije koji su bili na terenu, poricali učešće vojske u zajedničkoj akciji kao što je bila ova?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ne postoji nijedan razlog, jer da je bila potrebna vojska, vojska bi bila upotrebljena. Po našem ustavnom sistemu, vojska se može upotrebiti protiv spoljašnjeg agresora i protiv unutrašnjih pobunjenika i terorista. To je nesumnjivo. Dakle, svaka upotreba vojske u tom smislu bi bila legalna. Ali ja sad od vas prvi put čujem, uopšte za sumnju da je i vojska učestvovala.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da pređemo na period posle početka bombardovanja. Čuli smo dosta svedočenja i imamo dokazni materijal u koji sada neću detaljno da ulazim, ali čuli smo priče o ljudima koji su bili isterivani iz svojih kuća, ubijani, o ljudima koje su izbacivale policijske i vojne snage. Vi kažete da je svako takvo svedočenje lažno ili možda kažete da je neko zaista izbacivan iz kuće i ubijan? Šta biste rekli?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Svedoke koje ste izvodili ovde,

uglavnom su svi lažni. Nije bilo sistematskog izbacivanja albanskog stanovništva od strane vlasti, to kategorički tvrdim. Bilo je pojedinačnih zločina, pojedinačnih ubistava, prebijanja i pljačke i naše vojne i policijske snage imale su striktno naloge da preduzmu odgovarajuće mere i procesuiraju sve izvršioce takvih krivičnih dela. To tvrdim i to ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da, nastavite, izvolite ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: ... i to je bila i politika i republičke Vlade Srbije i savezne Vlade.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li su te priče o zaista značajnim ubijanjima širokih razmera totalno izmišljene? Da li vi to tvrdite? Suva Reka (Suhareke)? Sve je to izmišljeno, po vama?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Nikakvih ubijanja širih razmera nije bilo. Kad pogledate ukupne žrtve u toku tromesečnog bombardovanja i kad uporedite koliko je poginulo Albanaca i koliko je poginulo Srba i pripadnika drugih nacionalnosti, videćete, zapravo, da pravog ubijanja, u vidu represivnih mera, nije bilo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A ti vozovi koji su organizovani da ljude odvezu preko granice u Makedoniju i Albaniju (Albania)? To je sve laž? Nikakvih takvih vozova nije bilo, po vama? Kakve ste vi imali informacije kao potpredsednik Vlade?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ja imam informacije kao potpredsednik Vlade da je naša vlast, na lokalnom i regionalnom nivou, pokušavala da ubedi Albance da ne odlaze. Kad ih nije mogla ubediti da ne odlaze, onda im je olakšavala odlazak, tako što ih je snabdevala vodom, hlebom i još nekim potrepštinama, eventualno medicinskim materijalom i što je ponegde obezbeđivala i prevozna sredstva. To ne bih mogao da vam detaljišem.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znači kao potpredsednik Vlade, vi biste to mogli da znate, organizovani su specijalni vozovi da ih odvezu tamo gde su oni želeli da idu?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ja ne verujem da je bilo specijalnih

vozova, ali da je bilo napora vlasti da im se olakša položaj, bilo je. Ali nikakvih vozova kojima bi oni prinudno bili iseljavani nije bilo i nije bilo prinudnog iseljavanja, to tvrdim.

SUDIJA BONOMI: Gospodine Šešelji, koliko sam shvatio, vi ste bili protiv te politike da se Albanci ubeđuju da ne odlaze?

SVEDOK ŠEŠELJ: Gospodine Bonomi, to je bila jedinstvena politika Vlade. Vi sad ovde dovodite u vezu jedan moj govor iz 1991. godine koji bi se mogao nazvati, u izvesnom smislu, antialbanskim, sa mojim ponašanjem u Vladi Srbije 1999. godine. Vlada je bila jedinstvena. Sve tri partije u Vladi, kao koalicioni partneri, jedinstvene su stavove po svim ključnim pitanjima zauzimali. Mi smo bili jedinstveno protiv toga da Albanci napuštaju Kosovo. Mi smo bili da im se obezbedi zaštita da ostanu.

SUDIJA BONOMI: Znači, vaša politika se promenila?

SVEDOK ŠEŠELJ: Pa ja sam vam rekao kakva je bila politika Srpske radikalne stranke i 1991. godine. Jedna moja ekurzija, prouzrokovana određenim događajem koji se neposredno pre toga desio, nije značila ni 1991. godine promenu generalne orijentacije Srpske radikalne stranke. Ali ovde smo posebno imali u vidu da bi masovni odlazak Albanaca bio iskorišćen od strane zapadnih sila protiv Srbije. Bio bi iskorišten kao opravdanje agresije. Zbog toga smo hteli iz petnih žila da sprečimo masovan odlazak, da zapadne sile ne bi imale argument protiv nas. O tome se radi. Neću ja vas da ubeđujem da ja volim Albance, ali pokušavam vas ubediti da smo se racionalno ponašali sa aspekta nacionalnih interesa i sa aspekta državnih interesa Srbije. Interes Srbije je bio da albansko stanovništvo ostane na Kosovu i Metohiji, da porazimo teroriste i da se suprotstavimo agresiji.

SUDIJA BONOMI: Da li to znači da je u duši vaša politika ista, to jest da Albanci treba da odu, ali iz pragmatičnih i političkih razloga, vi ste podržali ideju da oni treba da ostanu samo zato da zapadna propaganda to ne bi iskoristila?

SVEDOK ŠEŠELJ: Moja stalna želja i ideja je da odu albanski emigranti koji nemaju naše državljanstvo, koji su najviše zla prouzrokovali na području Kosova i Metohije.

SUDIJA BONOMI: Hvala. Nastavite, gospodine Najs.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da se nadovežem na ono šta je rekao sudija Bonomi. Vi biste voleli čak i da ti nezakoniti imigranti još od Drugog svetskog rata ostanu, kratkoročno?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da. Pošto je situacija bila i nesređena, znate. Teško je bilo identifikovati ko je bio državljanin, a ko nije. Nama je bio cilj da Albanci ostanu mirni na Kosovu, ali da ostanu na Kosovu, da se ne dižu masovno na ustanak, da ih ubedimo da ostanu da ne bismo imali dva rata, jer NATO je koristio albanske teroriste kao svoju pešadiju. Mi smo ubeđivali Albance i čak smo delili oružje Albancima u pojedinim selima koja nisu bila naklonjena teroristima, da se sami brane. Vi ste imali i razgovore sa takvim ljudima koji su u tome učestvovali. Dakle, hteli smo da pridobijemo Albance i da ih ubedimo da im zapadne sile nisu prijatelji i da ih samo zloupotrebljavaju za sopstvene antisrpske interese.

SUDIJA BONOMI: Čini mi se da iz toga proizilazi da nije bilo opasnosti rata, vi biste tada 1999. godine došli do stava da želite da Albanci ostanu. Tako izgleda iz vašeg odgovora. To mene zbunjuje. Vi kažete da svi mirni Albanci, osim terorista, treba da ostanu, tako govorite o njima i kažete da su teroristi bili relativno malobrojni. Kako vi to razlikujete?

SVEDOK ŠEŠELJ: Ukupna politika Vlade cele 1998. godine koja je prethodila bombardovanju, bila je da sa Albancima nađemo mirno demokratsko rešenje, da nađemo dogovor. Otuda stalne inicijative Vlade Srbije za razgovore. Znate, u tim dogovorima odustao bih ja i od stava da se emigranti vrate u Albaniju ako to znači postizanje jednog mirnog i demokratskog rešenja, u kome će biti zaštićeni intere-

si drugih nacionalnosti na Kosovu. Znete i u vašem sistemu političar kad je opozicionar može prenaglašeno da zastupa određene stavove, a kad dođe na vlast, mnogo se više realistički ponaša. Ono šta je i mene preokupiralo u to vreme kao potpredsednika Vlade, je mirno rešenje za Kosovo, normalizacija situacije i normalan život. I, naravno ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ovo šta vi pričate, jednostavno, nije istina. Vi ste znali, počev od 1998. godine, s obzirom da je lord Ešdaun (Paddy Ashdown) video da vojska granatira kuće, da na jedan nezakonit način tretirate kosovske Albance, sa svim tim da je bombardovanje šansa da ih izbacite u ogromnim količinama. To je upravo ono šta ste vi uradili, zar ne?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Lord Pedi Ešdaun je najobičniji lažov, a nedavno su objavljeni podaci da je sve vreme radio i kao agent britanske obaveštajne službe. A kao lažov se pokazao i u Bosni i Hercegovini, kao antisrpski nastrojen političar koji pokušava na sve načine da ukine Republiku Srpsku. I taj vaš lord Pedi Ešdaun, kao lažov i kriminalac, ne zaslužuje nikakvo poverenje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Mi smo primili k znanju sve šta ste rekli o lordu Ešdaunu, ali još uvek nismo završili sa temom "Račak", koji je bio pre bombardovanja. Vi ste dali jednu veoma generalnu sliku. Nisam hteo da ulazim u detalje, ali što se tiče vojnog učešća, možete li da odgovorite na ovo pitanje u vezi sa Račkom? Vi ste rekli da su tela premeštana da bi izgledalo kao masakr. Da li imate neke dokaze, gospodine Šešelj, neki dokument, nešto na papiru, neki snimak koji bi mogao da objasni kako to da je većina ljudi ubijeno tamo gde su ubijeni, gde su nađeni meci oko njih, jer su na onim strminama oko njih bili tragovi granata i preko njih je bilo jedno šatorsko krilo. Možete li da nas uputite i na jednu forenzičku ili naučnu činjenicu koja potvrđuje vaše svedočenje?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Sve je to je izvanredno dobro objasnio istaknuti austrijski publicista, austrijski, koji živi u Beču (Vienna), zove se Malte Olševski (Malte Olsevski), u knjizi "Rat za Kosovo" (The War

for Kosovo). I on je tamo objasnio da je i Račak trebalo da bude jedan "trigger event" (trigger event, slučaj okidač) koji će opravdati intervenciju. U svetskoj publicistici te su stvari razjašnjene. Pogledajte knjigu Olševskog "Rat za Kosovo" ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ja vas pitam nešto vrlo konkretno ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Pa vi mene pitate o tragovima granata ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Šešelj, da pređemo na detalje zbog toga što ovaj Sud neće svoje odluke da donosi na osnovu uopštenih izjava. Pomozite nam u vezi sa detaljima. Kako to da su sva ta tela poređana tako da se vidi da su meci prošli kroz telo i da su u zemlji ispod tela, da su čaure od granata oko njih i sve to se poklapa sa verzijom, tačnije liči na to da su oni na vrlo pripremljen način ubijeni kao u egzekuciji? Objasnite nam to? Ili ako nemate nikakve dokaze, recite nam to.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ni ekipa finskih patologa vam tu laž nije mogla potvrditi ...

SUDIJA ROBINSON: Samo trenutak. Gospodine Milošević ima nešto da kaže.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, gospodin Najs svesno i namerno postavlja neistinito pitanje, jer je ovde saslušan jedan od najboljih sudskih eksperata, profesor Slaviša Dobričanin i upravo dokazao materijalnim činjenicama da ovo šta tvrdi gospodin Najs nije nikako moglo da se desi. Gospodin Najs ponovo postavlja pitanje i to postavlja svedoku koji ne može uopšte da odgovara na to ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, moram da kažem da mislim da ovaj svedok ne može puno da nam pomogne u vezi sa ovim pitanjem.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Mi imamo veoma detaljne informacije i svedočenja i mislim da je jasno kako stoje stvari. Moje poslednje pitanje

na ovu temu za ovog svedoka je: da li ste videli ove knjige? Jedna je "Po naređenjima" (Under Orders), a druga se zove "Kako viđeno, tako rečeno" (As Seen, As Told). Jedna od njih je na BHS-u ili kako god se zove taj jezik.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Prvo, ne postoji nikakav jezik koji se zove "BHS" i na tom jeziku, BHS, nikad u životu ništa nisam čitao, niti razumem taj jezik. Drugo, ako me pitate za neke knjige, onda morate reći ime autora.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste pročitali te knjige? Ako niste, preći ćemo na drugo pitanje. Jedna knjiga nosi naslov "Kako viđeno, tako rečeno". To je knjiga OEBS-a (OSCE, Organization for Security and Cooperation in Europe), a druga se zove "Po naređenjima". To je knjiga Hjuman rajts voč-a (Human Rights Watch).

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Apsolutno ne dajem nikakvo poverenje ni OEBS-u ni toj, takozvanoj "nevladinoj organizaciji" Human Rights Watch. Gospodin Bonomi me je pitao svojevremeno da li imam neki dokaz da su nevladine organizacije humanitarnog karaktera učestvovala u špijunskim i subverzivnim aktivnostima. Ja u tom trenutku nisam mogao nešto konkretno da vam kažem, a sad mogu, gospodine Bonomi, ako vas interesuje. Nevladina organizacija "Lekari bez granica" (Medecins sans Frontieres) jednog starca, Albanca, zvanog Osman (Osman), je instruisala kako da da lažne izjave za pariski "Mond" (Le Mond) kako Srbi kolju Albance. Drugo, Nataša Kandić, koja je ovde pomenuta, baratala je izmišljenim dnevnikom izmišljenog pukovnika Vojske Jugoslavije, Antića i dala lažne podatke novinaru lista "US Today". On je to objavio, redakcija je sprovedla istragu, ustanovila da su laži i taj novinar je otpušten sa posla. Ja sam elaborat o metodama rada Nataše Kandić dostavio Tužilaštvu u okviru predmeta koji se protiv mene vodi. OEBS-ov emisar je bio Vilijem Voker (William Walker). Vilijam Voker je školovan za špijunsko-subverzivne poslove, za prljave poslove i dokazao se na prljavim poslovima u Latinskoj Americi (Latin America), u Nikaragvi (Nicaragua), Salvadoru (El Salvador) i još nekim zemljama. Ono šta je tamo radio, radio je i na Kosovu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Još jedno pitanje koje se tiče nekih detalja u vezi sa Kosovom vezano je za zatvor "Dubrava". Vi kao potpredsednik Vlade i cela Vlada, obavezni ste da se brinete za te ljude i njihovu bezbednost. Kao što znate, puno ljudi je poginulo u zatvoru "Dubrava". Vi nam o tome još ništa niste rekli. Recite nam šta znate o tome?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Niste me dosad ni pitali. Zatvor "Dubrava" je gađala avijacija NATO. Zatvor je pogođen i poginuo je jedan broj ljudi. Ja ne znam koliko. Neki pritvorenici su ostali, a neki su iskoristili gađanje zatvora da pobjegnu. To su moja saznanja.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I to je sve šta vi znate, je li tako?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: To je sve šta ja znam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Nikad niste videli nikave izveštaje koje je primala Vlada gde bi pisali detalji o tome šta se desilo? Vidite, mi imamo dokazni materijal u pisanom obliku. To su dokumenti od kojih su neke pružili svedoci samog optuženog, a koji govore da je jedna grupa Posebnih jedinica policije ušla u zatvor u 5.15, 22. maja i prema tom dokaznom materijalu koji postoji pred ovim Sudom, negde u 5.30 većina tih zatvorenika je bila izložena jednom napadu u pokušaju da se oni streljaju. I mnogi od njih su bili streljani. Šta znate vi, kao službenik Vlade u to vreme, o slanju te specijalne jedinice policije u 5.15 u zatvor "Dubrava"? Vi znate puno o drugim stvarima. Znate li nešto o ovome?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ja prvi put čujem ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ako svedoku koji je bio potpredsednik Vlade u to vreme gospodin Najs pominje dokument Vlade, onda je dužan da mu ga pokaže, a ne da izvodi konstrukcije na bazi dokumenta i to

konstrukcije koje se ne mogu izvući iz tog dokumenta. Neka mu pokaže dokument, pa neka mu traži da objasni. Neka ga pita je li video taj dokument, šta zna o tome šta piše u tom dokumentu, ali mora da mu ga predoči.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, mislim da treba da preispitate ovu liniju ispitivanja. Ne morate da objašnjavate celu tezu Tužilaštva ovom svedoku.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ja to i ne radim. Imam poseban razlog zašto iznosim ovu tezu i to će da postane jasno u mom sledećem pitanju. Vidite, gospodine Šešelj, u ovom trenutku imamo dokazni materijal koji pokazuje upravo ono šta sam vam rekao i taj materijal smo dobili u obliku nekoliko dokumenata od optuženog. Možda postoji i materijal koji pokazuje, a o ovome se govorilo već ranije, da je ubacivanje ove grupe bilo poznato i pomoćniku ministra unutrašnjih poslova, generalu Stevanoviću. To nije Obrad Stevanović, to je drugi pomoćnik ministra, 21. Da li znate nešto o učešću ove policijske jedinice? Da li se o ovome razgovaralo na nivou ministara, 21.?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ja prvi put za tako nešto čujem, a imajući u vidu koliko ste sve laži ovih dana ovde izneli, ni to vam ništa ne verujem. Mislim da i to izmišljate.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Šešelj, to nije prikladan odgovor. Morate da odgovorite na pitanje tužioca na drugi način, a ne tako da mu govorite da laže. Već smo govorili o ovome. On vama iznosi svoju tezu.

SUDIJA BONOMI: Pa on je odgovorio. On ne zna ništa o tome.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. Da pređemo na drugu temu. Časni sude, ja ću uskoro kroz svoja pitanja da pokažem u čemu je naša teza po ovom pitanju i svi će da imaju priliku da se upoznaju s tim malo kasnije. Da informišem malo više sud o pitanju Velike Srbije. Već smo govorili o tom pitanju i vrtićemo se na njega. Želim kratke odgovore,

ukoliko je to moguće. Termin “Velika Srbija”, u smislu u kome ga vi koristite, može da se nađe u izvorima već u XIX veku, je li tako?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Može se i ranije naći, ali prvi put je to izričito kao termin zapisano 1803. godine u memorandumu arhimandrita pivskog manastira Arsenija Gagovića upućenog ruskom caru. 1804. godine karlovački mitropolit, Karlovac je u Sremu, tada je to bila Austrija (Habsburg Monarchy), Stevan Stratimirović takođe pominje Veliku Srbiju u memorandumu ruskom caru, kasnije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala. Evolucija koncepta “Velike Srbije”, formalnog korišćenja izraza “Velika Srbija” može da se prati kroz razne događaje i pokrete. Taj se izraz ponekad malo menja u detaljima, ali možemo, recimo, da ga pronađemo u “Načertaniju”, sredinom XIX veka.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ne. U “Načertaniju” se ne pominje izraz “Velika Srbija”. “Načertanije” je jedan akt koji se, pre svega, odnosi na oslobađanje južnih srpskih zemalja. Ne pominje zapadne srpske zemlje i “Načertanije” je Garašanin radio pod uticajem jednog Čeha i jednog Poljaka. Čeh je taj bio Zah (Frantisek Zah), koliko mene sećanje služi i koji je živio kao emigrant u Beogradu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Stanite. Da li “Načertanije” odražava koncept Velike Srbije?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ne u pravom smislu reči.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Zatim u XX veku taj se koncept ponovo izražava preko “Crne ruke”, zar ne? Možda kroz Balkanske ratove? Šta vi mislite?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ne. Vi ste preskočili ono šta je najvažnije u XIX veku, a to je veliki srpski pesnik Stevan Knićanin i udruženje “Velika Srbija” i to udruženje “Velika Srbija” detaljno je razjasnilo šta znači sam koncept. I u XIX veku, od 1888. do 1893. godine izlazio je nedeljni list pod nazivom “Velika Srbija”. Mi, srpski radikali smo prikupili sve brojeve toga lista i objavili kao reprint izdanje. Možete ga dobiti.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Zatim, idemo dalje, pre Drugog svetskog rata ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: A što se tiče organizacije “Crne ruke”, nije Velika Srbija nigde u dokumentima Crne ruke. To je tajna oficirska organizacija zavereničkog karaktera koja je dovela do smene dinastija u Srbiji, koju sam pominjao, 1903. godine. Nigde se u njihovoj dokumentaciji ne pominje “Velika Srbija”. Velika Srbija se pominje u proglasu regenta Aleksandra Karađorđevića 1914. godine, na početku Prvog svetskog rata, a posle toga dolazi Niška deklaracija. Narodna skupština Srbije se sastala u Nišu i proklamovala da je cilj borbe srpskog naroda oslobođenje južnoslovenske braće ...

SUDIJA ROBINSON: Hvala, gospodine Šešelj. Gospodine Najs, vi ste se sami uhvatili u ovo i dobili predavanje od svedoka, jer to je njegova omiljena tema.

SVEDOK ŠEŠELJ: Moja najomiljenija tema. Ne postoji ni jedna druga koju više volim, gospodine Robinson.

SUDIJA BONOMI: Molim vas, pomozite mi. Gospodine Najs, koji je smisao ovoga?

TUŽILAC NAJS: Sud je zanimala terminologija vezana za Veliku Srbiju i to je, zapravo, dosta važno. Ja preko ovog svedoka pokušavam na najsažetiji način da iznesem naš stav, što smo već izneli u našim podnescima i u dokazima koje smo izvodili.

SUDIJA BONOMI: Ali do sada je najveći broj odgovora rekao da vi niste u pravu. Ali ako mislite da tu ima nešto korisno, možete da nastavite.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, zar ne prihvatate da se na pragmatičniji način može reći proširena, uvećana Srbija?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Naši podnesci i naši dokazi sasvim jasno govore o tome i mislim da je naš stav o tome jasan. Ali možda ću za par minuta moći još bolje stvari da razjasnim Pretresnom veću. Ako mi to ne pođe za rukom, šteta, ali želeo bih sada da postavim još nekoliko pitanja o tome. Mene zanima razvoj tog koncepta do onog trenutka u kom ste se, prema vašim rečima, vi i optuženi našli na ideološki suprotnim stranama, jer vi ste rekli da ste vi, ideološki gledano, bili na suprotnim stranama. Prema tome, druga stvar o kojoj ću da vam postavim nekoliko pitanja je da li se ona odnosi na koncept Velike Srbije na neki način, ili ne: na primer, pisanja Čubrilovića neposredno pred Drugi svetski rata, a zatim Moljevićeve karte tokom i posle Drugog svetskog rata. Da li se u tim dokumentima takođe odražava koncept Velike Srbije koji ste vi nasledili?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ne. Prvo, taj odgovor mora da bude iscrpan. Vasa Čubrilović je održao predavanje u Srpskom kulturnom klubu pre Drugog svetskog rata o iseljavanju Albanaca i to je bio jedan famozni intelektualni nastup o kome je posle bilo mnogo reči i mistifikacija, a mi smo u jednom broju "Velike Srbije" čak i objavili tekst tog njegovog predavanja. Vasa Čubrilović je jedan od retkih srpskih akademika koji se na Skupštini Srpske akademije nauka i umetnosti povodom famoznog "Memoranduma" suprotstavio piscima "Memoranduma". Jedan od retkih. On, Pavle Savić i još možda jedan ili dva. Vasa Čubrilović. Dakle, za Vasu Čubrilovića ne može nikako da se vezuje Velika Srbija. Što se tiče Stevana Moljevića, on nije spadao u srpsku intelektualnu elitu. Ja znam sve ... Mnogo toga o njemu, ne mogu reći baš sve ... Da o nikome znam sve. Ali Stevan Moljević nije bio među visokim funkcionerima Ravnogorskog pokreta generala Mihajlovića. On je imao neke svoje ideje koje su polazile od koncepta "Velike Srbije", ali on im je dao i neki svoj lični pečat koji za nas nije bio potpuno prihvatljiv. Stevan Moljević je suđen posle Drugog svetskog rata na vremensku kaznu i moguće je da je umro u srem-skomitrovačkom zatvoru. Međutim, glavni ideolog Ravnogorskog pokreta Draže Mihajlovića je bio čuveni srpski književnik Dragiša Vasić. Ravnogorski pokret Draže Mihajlovića imao je i katolike i muslimane. Verovatno vam je tema dosadna ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Šešelj, na žalost ne možemo da vam dozvolimo da date tako iscrpan odgovor. Gospodine Najs.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dve stvari u vezi sa ovim šta ste rekli o postojanju koncepta "Velike Srbije". Mi smo o postojanju koncepta "Velike Srbije" najviše čuli od svedoka optuženog, a ponekad i kod svedočenja eksperata Tužilaštva. Karakteristika nekih od stvari koje sam spomenuo, na primer, "Načertanije", zatim Čubrilović, pa čak i "Crna ruka", je to da se radilo o tajnim, bilo dokumentima, bilo idejama, bilo pokretima, zato jer se znalo da se onaj koncept za koji su se oni zalagali može ostvariti samo nasiljem, samo ubijanjem. Ja ne kažem da je "Načertanije", samo po sebi, predlog za nasilje, međutim ideje sadržane u Načertaniju i ideje "Crne ruke" i Čubrilovićeve ideje su ideje za koje se znalo da će za posledicu da imaju nasilje, zar ne?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: To nije istina. U XIX veku udruženje "Velika Srbija" je delovalo potpuno javno i legalno. Izlazio je list "Velika Srbija" pet godina. Početkom XX veka, 1903. godine, književnik Dragutin Ilić ponovo pokreće list "Velika Srbija". 1914. godine izlaze dva odvojena izdanja lista "Velika Srbija", jedan u Valjevu, jedan u Nišu. Na Solunskom frontu gde se srpska vojska spremala za oslobodilački prodor, tri godine je izlazila "Velika Srbija" kao dnevni list, 1916., 1917., 1918. godine ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro. Dobro ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: 1920. godine, dva puta je izlazio list "Velika Srbija" u Beogradu. Dakle, koncept "Velike Srbije" nikada nije bio tajni projekat, a vi tajne organizacije koje nikada izričito nisu bile za Veliku Srbiju pokušavate pod to podvesti. Kod Garašanina u "Načertaniju" nigde nemate Velike Srbije i nigde u dokumentaciji oficirskog udruženja "Crna ruka" nemate pomena Velike Srbije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Značaj svega ovoga je sledeći: nakon Drugog svetskog rata, u vreme komunizma, zastupanje stavova o Velikoj Srbiji bilo bi veoma neprihvatljivo, skoro protivzakonito. To bi

bilo neprihvatljivo, između ostalog, zato što se znalo da je to nešto što će da dovede do nasilja. Da li je to tačno? Da li je to tačno?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ne. To je bilo neprihvatljivo jer se suprotstavljalo komunističkoj ideologiji i komunizam nije trpeo nijedan drugi pogled na svet. Bilo kakva druga ideologija bila je zabranjena. Svaki pokušaj zalaganja za višepartijski sistem odvodio je ljude u zatvor. Svaki pokušaj zalaganja za slobodu misli i govora, odvodio je ljude direktno u zatvor. Komunisti su streljali desetine hiljada intelektualaca po preuzimanju vlasti, da bi uspostavili svoj ideološki monopol. A vi se ovde pozivate na ideološku kategoriju Komunističke partije koja je bila, po svojoj prirodi, totalitarna.

SUDIJA ROBINSON: Ali, gospodine Šešelji, vi se, izgleda, slažete sa tvrdnjom gospodina Najsa da je posle Drugog svetskog rata ideja Velike Srbije bila neprihvatljiva, možda zbog različitih razloga?

SUDIJA BONOMI: Ali pitanje se odnosilo konkretno na nasilje.

SVEDOK ŠEŠELJ: Sve konkurentne ideje ideologiji Komunističke partije bile su zabranjene, bez obzira da li bi proizvodile nasilje ili ne. Ja imam još jedan podatak. Posle Drugog svetskog rata grupa srpskih intelektualaca, među njima je bio i pokojni akademik Miodrag Jovičić, ilegalno je u formi šapirografisanog biltena izdavala list "Velika Srbija". Izašlo je, koliko ja znam, 17 brojeva, posle Drugog svetskog rata kada se zbog toga moglo otići u zatvor ili na streljanje. To je grupa intelektualca među kojima je bilo i masona. Ali su svi bili demokratske orijentacije i to nije tačno da su komunisti zbog pretnje nasiljem ...

SUDIJA ROBINSON: Čuli smo vaš odgovor. Izvolite, gospodine Najs.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Odvojeno od toga i evo zašto je kontekst važan, zasebno od onih koji su u svojim srcima i mislima nosili ideju Velike Srbije, od, recimo, najmanje, 1966. godine, od uklanjanja Rankovića pa nadalje, u bivšoj Jugoslaviji postojao je jedan pokret

Srba koji su želeli da postignu neke stvari za Srbe, ali te su stvari bile različite od onih koje su sadržane u konceptu "Velike Srbije". Da li je to tačno?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: To nije istina. Nikakav srpski pokret nije postojao ni od pada Rankovića, niti je Ranković mogao da bude simbol srpskog nacionalizma u bilo kom pogledu. Bilo je samo pojedinačnih srpskih disidenata koje je režim hapsio, neke, pomalo, tolerisao, neki su navikli da idu na ivici noža, da nastupaju samo u onoj meri za koju su znali da ih neće odvesti u zatvor, ali nisu se usuđivali da je prekorače. Ali nikakve organizacije, tvrdim, nije bilo sve do kraja 1989. ili 1990. godine. Pod komunizmom nikakvog srpskog pokreta nije bilo u Srbiji, jer su takve bile represivne mere režima, da se apsolutno ... Ni sindikalnog pokreta van kontrole režima nije moglo da bude.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pokreti i tendencije ne moraju u potpunosti da budu organizovane. Ono šta ja želim da vam kažem je to da je pokret kojim je optuženi počeo da upravlja ili čak možda i da vodi 1987. godine, a još više 1989. godine, je pokret koji je zaseban od Velike Srbije, a čiji koreni mogu da se nađu još 1966. godine, pa zatim 1968. godine, 1971. godine, 1974. godine, ustavne promene koje su išle više prema konfederalnom uređenju Jugoslavije, zatim "Plava knjiga", zatim Tutova smrt ... Posle toga je moglo otvorenije da se govori o stvarima. I zatim dolazimo do 1986. godine, do "Memoranduma" SANU. To je ono o čemu govorim i to je nešto šta se razlikuje od pokreta i tendencije za Veliku Srbiju. Da li prihvatate to?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Nije istina da je uopšte nešto tako postojalo. "Plava knjiga" je napravljena u rukovodstvu Saveza komunista Srbije. Nije vezana ni za kakav opozicioni ili disidentski pokret. Ne mogu se dve nespojive stvari ovako veštački spajati. Inicijativa Srpske akademije nauka potekla je u samoj Akademiji. Akademici su bili zabrinuti stanjem u državi. Pokušali su da formulišu svoje mišljenje. Ja imam mnogo kritičkih primedbi na sadržaj "Memoranduma", ali taj tekst nije ni dovršen. Njega je ... Njega se dočepala policija, plasirala preko jednog dnevnog lista u Beogradu i otvorila aferu. Nikad taj tekst

nije dovršen. Objavljen je u nedovršenoj verziji. Ja imam mnogo kritičkih primedbi prema tom tekstu. Znače, mnogi od autora su i dalje nastupali sa osnova komunističke ideologije u tom tekstu. Da je bilo nezadovoljstvo u Srbiji veliko ustavnim položajem Srbije, to je tačno. Tu mogu da se složim, ali da je bilo bilo šta organizovano, formalno ili neformalno, u smislu suprotstavljanja, nije tačno. Bio je jedan disidentski krug u Beogradu kome sam i ja neko vreme pripadao. On je imao veze sa disidentskim krugom u Zagrebu i u Ljubljani. Ali to su bili ljudi najrazličitijih ideologija. Jedna jedina stvar nas je, na neki način, međusobno privlačila, to je što smo svi bili protiv režima i ništa više. Čim je počelo višepartijsko organizovanje, sve se to raspršilo u raznorazne partije.

SUDIJA ROBINSON: Hvala, gospodine Šešelji. Moram da vas zamolim da govorite malo sporije, jer prevodioci traže da govorite sporije. Gospodine Najs, vidim kuda idete. Vi smatrate da je to nužno za teze Tužilaštva?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pretresno veće je do sada čulo o tim stvarima u komadima, a ne u celini. Svedok ne mora da prihvati tvrdnje koje iznosim, međutim evo sad sam skoro došao do trenutka u kom možemo da izvučemo neke zaključke. Moramo da idemo relativno brzo, gospodine Šešelji, zbog vremena koje trošimo na postavljanje pitanja i slušanje odgovora. Pre nego što pogledamo kakva je bila, praktično govoreći, razlika između vašeg koncepta "Velike Srbije" i onoga čemu je stremio optuženi, sigurno možemo da identifikujemo suštinske razlike između koncepta "Velike Srbije" i njegovog razmišljanja. On, na primer, nikada nije tvrdio da postoji veza između njegove politike i istorijata koncepta "Velike Srbije", zar ne?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ne samo da nikada nije tvrdio da postoji, nego nije ni postojala. Suštinski nije bilo nikakve veze. Mislim da tih osamdesetih godina gospodin Milošević nije ni znao šta u suštini znači taj koncept, da se nije bavio time. Bavio se drugim stvarima. Ne želim ni njega da uvredim, ali pretpostavljam da nije ni znao šta je to, u suštini.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pokret kojim je on upravljao i koji je on vodio negde od 1987. godine, 1988. ili 1989. godine, u to vreme je kao cilj imao centralizovanje vlasti, u početku unutar Srbije, na taj način što će da se ukine autonomija Kosovu i Vojvodini. Da li je to tačno?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Nije. I, na žalost, vlast gospodina Miloševića nikad nije ni oduzela autonomiju Kosovu i Vojvodini. Da sam ja u to vreme došao na vlast, mi bismo ukinuli, mi, srpski radikali i jednu i drugu autonomnu pokrajinu, jer se suprotstavljamo takvom konceptu razbijanja države. Srpska radikalna stranka je centralistička i unitaristička u tom pogledu. A gospodin Milošević, na žalost, nije bio, pa nam je to možda dodatno posle stvorilo probleme. Da sam ja bio na njegovom mestu i moja partija 1990. godine, donoseći novi Ustav, mi bismo potpuno ukinuli autonomne pokrajine, jer nema nikakve svrhe njihovo postojanje. Ali bismo dali visok stepen nacionalnih prava nacionalnim manjinama.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Stanite. On nikada nije išao linijom kojom ste vi išli i koju ovde iznosite, to jest da tvrdite da svi oni koji govore štokavski, jedan od tri dijalekata u tom regionu, da su svi ti ljudi Srbi. On nikada nije zauzeo taj stav. On je prihvatio to da Hrvati postoje zasebno od Srba, zar ne?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Prvo, gospodin Milošević je krajem osamdesetih godina ne samo bio komunista, nego bio i predsednik Saveza komunista Srbije. On je priznavao, koliko se ja sećam i crnogorsku naciju, čak i crnogorsku, kao posebnu naciju. Priznavao muslimansku naciju, priznavao da su štokavci katolici Hrvati. On to nikad nije dovodio u pitanje, apsolutno. Čak nisam siguran ni da je danas odustao od toga da su sve ovo posebne nacije, ali nisam o tome s njim odavno razgovarao.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Moram sada brzo da radimo. U jednom trenutku je sudija Bonomi želeo da zna da li su geografske pretenzije koncepta Velike Srbije identične ili slične pretenzijama koje je imao optuženi. Pretenzije su uvek bile drugačije, jer vaša težnja za Velikom

Srbijom rigidno je fiksirana na liniji Karlobag - Ogulin - Karlovac - Virovitica, s jedne strane, a s druge strane još uvek predviđa obuhvatanje i delova Makedonije, a to nije bio stav optuženog, zar ne?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ne. Prvo, ona ne predviđa obuhvatnje delova Makedonije, nego cele Makedonije. Znate, između današnjih Makedonaca i Makedonaca Aleksandra Makedonskog (Alexander the Great) nema apsolutno nikakve dodirne tačke.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Stanite. Dakle, mene samo zanimaju razlike između dve stvari. Možemo, ako treba, da gledamo i kartu, ali pokušavam da koristim samo reči. Najveća sličnost optuženog i velikosrba u smislu teritorijalnih pretenzija je verovatno bilo kada je on u leto 1991. godine pokrenuo "Beogradsku inicijativu" koja je, negde, početkom 1992. godine propala. Evo, da podsetim Pretresno veće, gospodine Šešelji, "Beogradska inicijativa" je bio plan kojim bi se stvorila jedna jedinica. a koja bi obuhvatila Srbiju i Crnu Goru, Bosnu uz saglasnost i teritorije zauzete u Hrvatskoj, Knin, Vukovar, a nadalo se i Dubrovnik. Taj deo "Beogradske inicijative", plana ovog optuženog, bio je tačka na kojoj su se njegove pretenzije i vaš plan sa granicom na liniji Karlobag - Ogulin - Karlovac - Virovitica približili. Da li je to, otprilike, tačno?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: "Beogradska inicijativa" zasnivala se na težnji: ako se već ne može sprečiti otepljenje Slovenije i Hrvatske, da onda ostale četiri federalne jedinice ostanu u skraćenoj Jugoslaviji – Srbija, Crna Gora, Bosna i Hercegovina i Makedonija. To je bila suština "Beogradske inicijative". Što se Srba tiče, ne bi oni imali ništa protiv i Srpska Krajina tome da se priključi, ali Izetbegović nije tome bio sklon, a i vlast u Srbiji je očekivala da bi se tome suprotstavile zapadne sile. Zato je vlast u Srbiji pomagala Srbima u Srpskoj Krajini da ostvare izvestan autonomni položaj u okviru Hrvatske, bilo federalne jedinice u Jugoslaviji, bilo ako se Hrvatska otcepi, da bi njihova prava bila zaštićena. To je suština "Beogradske inicijative". Nikad vam Izetbegović ne bi pristao na Veliku Srbiju. Ali Izetbegović je pristao na skraćenu Jugoslaviju, a onda su ga Amerikanci ubedili da naknadno razbije taj projekat i da proglasi nezavisnost, što je izazvalo građanski rat.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Stanite, stanite. Nemojte da se zanosite ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson.

SUDIJA ROBINSON: Da, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dokument "Beogradske inicijative" je ovde uveden kao dokazni predmet. Ja više ne znam da li ga je uveo gospodin Najs ili ja. Ali smatram da bi bilo dobro da se da svedoku da ga pogleda, pošto je deo karakterizovanja "Beogradske inicijative", koju je gospodin Najs u pitanju sadržao, potpuno izmišljen.

SUDIJA ROBINSON: Izgleda da je svedoku to vrlo dobro poznato. Ako mu to treba, možemo da mu pokažemo.

TUŽILAC NAJS: Možemo to da pronađemo.

SVEDOK ŠEŠELJ: Nisam siguran da se detaljno upoznat s tim. Samo iznosim svoje mišljenje. Ne znam ništa o ikakvom papiru. Ja po sećanju iznosim svoje mišljenje na nešto šta se dešavalo 1991., 1992. godine i da to imate u vidu, gospodine Robinson.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, ukoliko želite da nastavite da govorite o tome, možda je najbolje da mu se pokaže dokument.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pokušavam da postavim samo još jedno pitanje. Ja, naime, pokušavam da putem svedoka razjasnim jednu stvar, iako on nužno ne prihvata stav koji je zauzelo Tužilaštvo. Meni se čini, gospodine Šešelji, da vaš poslednji odgovor u izvesnom stepenu potvrđuje ono šta sam ja rekao: da je Bosna ostala uz saglasnost i da su Srbi u Krajini i Vukovaru i Dubrovniku bili u stanju da se organizuju kao srpska teritorija, iako ne bi sve istočno od linije Karlobag - Ogulin - Karlovac - Virovitica bilo inkorporirano u takvu jednu državu. I to bi bilo dosta, komparativno gledano, i relativno slično vašoj

Velikoj Srbiji.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: To nije istina. Više puta Srbi iz Kninske Krajine i Istočne Slavonije, Baranje i Zapadnog Srema i Srbi iz Zapadne Slavonije usvajaju rezolucije, proklamacije, odluke, zakone o priključenju Srbiji, o ostajanju u skraćenoj Jugoslaviji i tako dalje. Vlast na čijem je čelu bio gospodin Milošević neprekidno je to odbijala. Ja sam u Narodnoj skupštini Srbije, nastupajući za govornicom, tražio da se prihvate te inicijative. Vlast u Srbiji nije htela da prihvati, partija gospodina Miloševića bila je ubedljivo većinska u Narodnoj skupštini. Zapadni Srbi su to želeli, gospodin Milošević to nije prihvatao. Gospodin Milošević je podržavao Srbe u Krajini u pogledu zaštite njihovih egzistencijalnih prava, uključujući pravo na konstitutivnost, ali nije prihvatao njihove inicijative da se Krajina pripaja Srbiji.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Još dva pitanja, ukoliko mi to Sud dozvoli, jer obično radimo i malo duže od 10.30. Dakle, jednom kad je 1992. godine postalo jasno da nema šanse da se Bosna poveže sa Srbijom uz saglasnost, plan optuženog se promenio i to tako da se udaljio od podržavanja srpskih regiona u Hrvatskoj, ali je počeo da podržava krajeve u kojima su mogli u Bosni da dominiraju bosanski Srbi. I od tog trenutka nadalje nije više bilo šanse da se država koju je želeo optuženi poklapa na bilo koji način sa bilo kojom kartom Velike Srbije, zato jer ona nije mogla da obuhvati celu Bosnu. Mogla je da obuhvati samo delove Bosne. Da li je to tačno?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Nije ni to tačno. Vi opet tu izmišljate. Nije plan bio da se Bosna povezuje sa Srbijom, nego da Bosna ostane u Jugoslaviji kao ravnopravna federalna jedinica i čak je bilo predviđeno da Alija Izetbegović bude prvi predsednik te skraćene Jugoslavije. Jedno je povezivati se sa Srbijom, a drugo je ostanak u Jugoslaviji. I u tom trenutku Jugoslavija je bila jedina legalna, međunarodno priznata država na svim tim prostorima. To je suština. A onaj ko je hteo da otcepi Bosnu i Hercegovinu od Jugoslavije, mogao je unapred da zna da se to bez rata ne može izvesti. I to je činjenica.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I konačno, želeo bih da saslušate dve

rečenice u kojoj se reči "Velika Srbija" ne koriste na način na koji vi koristite taj izraz, nego čisto na način na koji se tada to shvatalo. Evo citiraću: "Da li je to tačno da budući da optuženi nikada nije koristio reči o tome da sprovodi politiku Velike Srbije, da je ono šta je on radio između 1987. i 1999. godine *de facto* predstavljalo Veliku Srbiju ili uvećanu Srbiju? Nije od samog početka postojao definisan plan, nego se plan menjao kako su se menjale okolnosti, najčešće kao odgovor na spoljašnje faktore". Dakle, rezimirano, da li se to poklapa sa vašim shvatanjem događaja u realnosti? Dakle, on nikada nije koristio te reči. Ono šta je on činio predstavljalo je planiranje jedne velike ili uvećane Srbije, a njegov se plan menjao u zavisnosti od spoljašnjih faktora. **SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR:** Nikada gospodin Milošević nikakav plan nije imao, ni Velike Srbije, ni uvećane Srbije. Apsolutno nikada.

SUDIJA BONOMI: Gospodine Najs, koji je izvor tih rečenica?

TUŽILAC NAJS: To je izjava po Pravilu 98bis. Ja sam to pročitao svedoku, jer se Pretresno veće oslanjalo na taj dokument. Možda bih postavio još neko pitanje u vezi sa ovim, mada mislim da sam sada došao, otprilike, do kraja toga.

SVEDOK ŠEŠELJ: Čija je to izjava? Zašto mi ne kažete?

TUŽILAC NAJS: Trenutno se obraćam Sudu.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, mislim da je pitanje prikladno. Da li mislite na ovo šta je sada pročitao gospodin Najs.

TUŽILAC NAJS: Da. Svedok ima pravo na odgovor.

SVEDOK ŠEŠELJ: On je nešto pročitao i ja ne znam šta je to.

SUDIJA ROBINSON: Da. On je Sudu rekao šta je to. To je deo argumenta koje je Tužilaštvo iznelo u vezi sa Pravilom 98bis.

SVEDOK ŠEŠELJ: Gospodine Robinson, po pravilu 98bis prikupljaju se izjave koje direktno ne terete optuženog, pa se svedok ne izvodi u proces. Je l' to tačno? Je l' to 98 ili beše 92? Možda sam malo pobrkao? Ne znam o čemu se radi.

SUDIJA ROBINSON: Malo ste to pomešali. Pravilo 98bis je zahtev za oslobađanje optuženog na kraju izvođenja dokaza Tužilaštva. Prema tome, ovo šta je pročitano je deo odgovora Tužilaštva na takav zahtev.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Časni Sude, imam još nekoliko pitanja, ne znam da li je sada prikladan trenutak da zaključim na ovaj način. U svetlu ...

SVEDOK ŠEŠELJ: Nemam prevod.

SUDIJA ROBINSON: Dozvolite gospodinu Najsu da završi. Gospodine Najs, da li ćete da završite?

TUŽILAC NAJS: Ne. Sada sam hteo samo nešto da objasnim, a da posle pauze postavim još neko pitanje. Samo sam želeo da objasnim ...

SUDIJA ROBINSON: Čekajte. Svedok ne čuje prevodioca.

TUŽILAC NAJS: U svetlu interesovanja koje je Pretresno veće pokazalo za pitanje Velike Srbije i imajući u vidu činjenicu da to pitanje nije na jedan sveobuhvatan način vama ranije izloženo i u svetlu činjenice da je ovo svedok koji tvrdi da zna sve o Velikoj Srbiji, mislim da je prikladno da pre nego što mi na kraju suđenja iznesemo argumente u vezi s tim, da je prikladno svedoku dati priliku da komentariše glavne teme o kojima ja nameravam da izvodim dokaze.

SUDIJA ROBINSON: U redu. Pauza od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, izvolite.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Jedan detalj u vezi sa Kosovom, a u vezi sa čim bih želeo vaš odgovor, gospodine Šešelj, pošto mi je teško da pratim vaše odgovore. Premeštanje tela u Batajnicu. Pre svega, recite nam šta se po vama desilo, a na osnovu vaših raspitivanja i informacija?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Na osnovu mojih raspitivanja i informacija, po nalogu zapadnih obaveštajnih službi određeni policijski faktori u Srbiji su pokupili jedan broj leševa Albanaca, transportovali ih u Batajnicu, tamo zakopali, da bi u pogodnom momentu kao bili pronađeni, da bi se javnost užasnula i tako lakše podnela, prvo hapšenje, a onda isporuku gospodina Miloševića Haškom tribunalu. Sve je bilo sračunato u tom smislu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. Samo još jedan detalj. Koji su to politički faktori u Srbiji?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Pa ja sam rekao policijski faktori.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A, izvinite, transkript. Znači policijski faktori. Koji?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ja ne mogu da identifikujem poimenično. Ali to su ljudi među onima koji su učestvovali u petooktobarskom mafijaškom puču i koje je nova vlast zadržala na visokim policijskim položajima. Ja bih vam mogao nabrojati mnogo imena policijskih funkcionera koji su zadržani na visokim položajima, znači u koje je nova vlast imala poverenje, ali vam ne bih mogao identifikovati koji je konkretno organizovao prevoz leševa.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Šešelj, hteo bih da budem siguran šta vi, zapravo, kažete. Vi ne možete da imenujete te policajce ili nećete? Da li znate imena tih policajaca koji su učestvovali u tom planu?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ne mogu konkretno da imenujem te policajce jer ne znam pouzdano njihova imena. Ja još nikad nisam rekao, gospodine Najs, da neću da odgovorim na neko vaše pitanje,

ali ovde ne mogu da budem siguran: "baš je taj". Među ovim ljudima koji su ostali ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu, u redu ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: ... na visokim položajima posle promene vlasti, sigurno su neki transportovali te leševe. To niko drugi nije mogao da uradi.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro. Koje su onda te zapadne obaveštajne službe, koje su u to umešane?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ja sam vam rekao uopšte o mojim saznanjima. Ne mogu ni da vam identifikujem tačno koja služba. Ali Amerikanci su iz "Avaksa" (AWACS) pratili svaki pokret na svakom pedlju Srbije i sve imaju snimljeno. Oni vam mogu identifikovati kada je to transportovano i kako.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I na kraju, što se tiče ove teme, koji je izvor vaših informacija o ovom planu?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ja sam se raspitivao. Ja sam veoma komunikativan čovek. I nakon petooktobarskog puča, ja sam bio i savezni i republički poslanik, imao sam, dakle, dva poslanička statusa, ja sam se kretao u centru političkog života ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Šešelji, molim vas slušajte pažljivo pitanje. Ako ste govorili sa gospodinom "X" i gospodin "X" vam je to rekao, recite nam. Ako ste pročitali neki dokument iz arhive, recite nam koji je to dokument? Koji su vaši izvori informacija o postojanju toga plana?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ne bih to mogao da vam preciziram. Ne zato što neću, nego zato što iskreno to ne mogu. Ali čim je objavljena u javnosti vest da su pronađeni leševi, ja sam počeo intenzivno da se bavim tim pitanjem. U početku nisam ni verovao. Mislio sam da su iskopali neke leševe možda iz Drugog svetskog rata, pa čak u šaljivom tonu sam rekao: možda iz vremena Atila (Attila), hunskog cara iz VI veka ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Šešelj, zaustavite se na jedan trenutak. Znači vi ste se raspitivali. Vi ste obrazovan čovek, vi ste napisali puno knjiga, mora da ste napravili neke beleške o tim vašim raspitivanjima. Gde su te beleške?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ne, ja te beleške nisam pratio.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Izvinite što moram ovo da kažem, ali malo me iznenađuje što i to niste objavili. Ili možda jeste objavili?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Nije nemoguće da se neki detalji mogu naći u mojim knjigama koje su objavljene nakon mog dolaska u Hag (The Hague), gde sam neke objavljivao, policijske, polupolicijske informacije i tako dalje. Znači, ja sam u dva navrata formirao izvesnu obavешtajnu službu. Prvi put 1993. godine okupio sam ... Ako želite da vam odgovorim detaljno na ovo pitanje ... Da ne oduzimam vaše vreme ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ne. Ja, zapravo, samo želim da znam da li ste bilo šta o ovome bilo kada objavili? Da li možemo da pogledamo u nekoj knjizi, bilo gde, nešto šta bi moglo da vas podseti na to?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Pouzdan dokument ne ali sam objavio ... Više puta sam o tome govorio javno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu, u redu. Sledeće pitanje ...

SUDIJA KVON: Gospodine Šešelj, ako su to učinili neki policijski faktori, kako ste se vi izrazili, onda bi Radomir Marković za to znao, zar ne?

SVEDOK ŠEŠELJ: Ne bi znao. Znači, on nije bio poverljiv faktor nove vlasti. Jeste neko vreme zadržan na funkciji, međutim on to nije mogao ... I ne bi otišao u zatvor da je on to radio. To je uradio neko od najvećeg poverenja vlasti u Srbiji. Pretpostavljam sa činom generala, svakako, ali ne mogu da identifikujem jer nemam pouzdane činjenice. Možda sam ja javno i prozivao neke, znate. Ali jedno je što ja prozovem javno, možda sam prozivao Gurija, ovoga ... Kako se zove,

Gorana Radosavljevića. Možda sam prozivao Sretena Lukića ili koga god. Moguće da sam ih javno prozivao. Ali jedno je moja javna prozivka i sumnjičenje, a drugo sudsko svedočenje. Ja ne mogu da tvrdim ko je to konkretno uradio. Da to imate u vidu. Gospodin Najs možda ima moj neki javni govor gde ja to malo konkretnije govorim. Ali to je bilo više u formi nagađanja, ipak.

SUDIJA KVON: Hvala.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Možete li, molim vas, da nam kažete kada su vaša raspitivanja otkrila da su ta tela zaista premeštena? Prema vašim raspitivanjima, kada su ona premeštena?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Pa znate, ispočetka sam sumnjao da su uopšte premeštena. Mislio sam neki leševi ko zna iz kog vremena. A posle kad je potvrđeno da su to zaista leševi Albanaca, kada je počela njihova identifikacija ... Kako bih vam ja to mogao precizirati kada? Promena vlasti je bila 5. oktobra 2000. godine, a ja ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Šešelji, vi ste tražili neke informacije bilo od ljudskih izvora, da tako kažem, ili iz dokumentarnog izvora. Jedan izvor ili oba izvora će da otkriju da su ta tela premeštena, 1) ili tokom bombardovanja i pre nego što je Kosovo došlo pod međunarodnu kontrolu ili nadzor i 2) ili posle tog vremena, kada je već bilo pod međunarodnim nadzorom. Recite nam koja je od te dve mogućnosti tačna? Šta su otkrila vaša raspitivanja? Kada su tela premeštena?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Verovatnija mogućnost da su tela premeštena posle 5. oktobra 2000. godine. Mnogo verovatnija, ali ne pouzdana, jer ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. Dobro. Znači ako sam dobro shvatio šta govorite, ceo plan je bio da se posle završetka sukoba premeste ta tela, tako da u tome šta ste svedočili o bombardovanju ili nebombardovanju Batajnice, nema nikakvog značaja. To ne pravi nikakvu razliku. Samo sam hteo da proverim, pošto ste to pomenuli.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ja sam rekao da je Batajnica bombardovana svake noći, ali lokacija gde je bila Specijalna antiteroristička jedinica, takozvani "SAJ", u čijem dvorištu su zakopani leševi, nikad u toku rata nije gađana. To je smisao mog svedočenja.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Upravo tako. Upravo tako. Vi govorite tako kao da je to veoma značajno. Vi kažete da je međunarodna zajednica već znala lokaciju tih novih grobnica, pa ih nije bombardovala. Tu nema nikakve logike, zato što se ne poklapa sa vašim svedočenjem.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Nije međunarodna zajednica bombardovala, nego je bombardovao NATO. NATO nije međunarodna zajednica, iako često ima kontrolu nad celom međunarodnom zajednicom. Drugo, ja sam izneo jednu indiciju. Nisam ja rekao "e sigurno su ... Zbog toga nisu hteli da bombarduju" i tako dalje. Ja vam upečatljivu indiciju govorim ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vidite, gospodine Šešelji, mi smo ovde čuli svedočenje na javnoj sednici o toj hladnjači i istragama gospodina Karleuše. Videli smo izjavu Radeta Markovića, Gorana Radosavljevića. Videli smo dnevnik Obrada Stevanovića, videćemo kakvu će odluku Sud da donese o tome. Čuli smo svedočenje Ilića. Sve to pokazuje da je postojao plan u martu 1999. godine od strane ovog optuženog da se premeste ta tela. Da li vi kažete da je ceo taj dokazni materijal, da su sva ta svedočenja lažna ili je, možda, tačno, gospodine Šešelji, da vas optuženi nije informisao o tom delu svog plana? Koja je od te dve stvari?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Svako ko tvrdi da je gospodin Milošević imao plan da premešta albanske leševe sa Kosova u unutrašnjost Srbije, lagao je. To sam apsolutno siguran. To mogu glavu da položim na panj. Ja sam vam izneo primer Albanca Dibrana Dibranija (Dibran Dibrani) koji je poginuo na Kosovu, tamo uredno i regularno sahranjen u obeleženi grob, a onda je neko i njegov leš iskopao da bi bio nađen, kako se zove ovo mesto na Dunavu, Mačkov kamen, kako li se već zove ... Dakle, ja tvrdim da gospodin Milošević nije imao razloga da naredi premeštanje albanskih leševa sa Kosova u

unutrašnjost Srbije. I apsolutno je neracionalno i pomisliti na tako nešto. Zašto?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vidite, vi sigurno razumete da na osnovu vašeg svedočenja, sve šta se desilo, osim ograničenog broja nepovezanih zločina i incidenata, sve šta se dešavalo na Kosovu od strane Srba bilo je apsolutno zakonito. Ja tvrdim da potpuno lažete u tom delu i u celini svog svedočenja na tu temu i na druge teme, pošto znate da su civili ubijani na Kosovu i znate da je optuženi organizovao prikrivanje tih zločina, “nema tela – nema zločina” i premeštanje tela i zbog toga upravo dajete ovu smešnu verziju kojom ste nas počastili.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: To apsolutno nije istina i iznosim kao dokaz za moju tezu da je sadašnja vlast sigurno imala mogućnosti da istraži koji je tačno policijski oficir organizovao prevoz leševa, a sadašnja prozapadna vlast u Srbiji to nikada nije uradila. Da su oni hteli da se sazna istina, istina bi se saznala. Njima nije u interesu da se istina sazna i zato se stvar zataškava. Leševi su iskorišćeni u vreme isporuke gospodina Miloševića, posle su identifikovani i vraćeni na Kosovo, a istraga uopšte nije ni otkrivala ko je učestvovao u transportu. Imena ljudi koji su naredili transport otkrivaju sve. Prema tome, vaša teza je netačna ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: To je dovoljno ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: ... a ne moje svedočenje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Poslednje pitanje u vezi sa detaljima ...

SUDIJA ROBINSON: Upravo tako je trebalo da odgovorite. Sad ste dobro odgovorili. “Vaša je teza netačna”. Nastavite, gospodine Naj.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Imam još tri pitanja u vezi sa jednim od mnogih ljudi o kojima ste se pogrdno izražavali. Već sam postavljao uopštena pitanja o tome, ali sada ću da tražim detalje. Jedan od njih je general Vasiljević. O njemu ste rekli dosta negativnog. Jedna od

tih stvari se ticala krađe novca u Vukovaru. Vasiljević je tada bio pod istragom i čak je pritvoren u jednom trenutku. Što se tiče te istrage, pitanje nekog novca iz Vukovara uopšte nije pokrenuto tokom te istrage.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Postupak protiv generala Vasiljevića zataškavan je od strane najviših komandnih struktura Generalštaba. Ja pouzdano znam ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je odgovor ... To je bilo u ranijem periodu kada je on bio pod istragom za Vukovar. U to vreme ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ne znam kada je on bio u zatvoru, da li 1992. ili 1993. godine? Znam da je neko vreme bio u zatvoru pod istragom. Ali znam da je posle sve splaslo i njemu je izrečena neka simbolična kazna ili možda nije nikako izrečena, ne mogu se setiti detalja, da bi se pokrilo ono što je proveo u zatvoru. On je posle nekoliko godina i rehabilitovan, na izvestan način.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Zaista, njega je optuženi i rehabilitovao. U to vreme je utvrđeno da je novac iz Vukovara otišao u SDK i to je jedan od izvora novca koji je bio na raspolaganju ovom optuženom, tako da nije bilo nikakvog govora o istraživanju šta se desilo s tim novcem. Da li se to poklapa sa vašim viđenjem?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ta je teza lažna, jer novac nije mogao biti odnešen u SDK, s obzirom da SDK nije imao nikakve veze sa finansijskim poslovanjem JNA. Novac je na regularan način morao biti isključivo predat Vojnom servisu Narodne banke Jugoslavije. Kako su posle zataškavana krivična dela generala Vasiljevića? Koga je general Vasiljević, kao raniji šef vojne službe bezbednosti imao u šakama, pa ucenio da učestvuje u zataškavanju, ili s kim je delio novac i tako dalje, ja u te detalje ne bih mogao da uđem.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. Zaustavite se na trenutak

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ali je general Vasiljević ukrao pare iz Vukovarske banke.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A što se tiče vaše tvrdnje da je on umešan u zločine u Vukovaru, da li imate i najsitniji dokaz da je on bio prisutan na bilo kom mestu gde su počinjeni zločini u Vukovaru, bilo kakav dokaz, bilo čiju izjavu, dokument? To je veoma lako pitanje. Imate li?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Prvo, vi tražite dokument. Dokument te vrste je nemoguć. Ja imam pouzdana saznanja da je bio u Vukovaru u vreme zločina u Ovčari i da je bio u Zapadnoj Slavoniji u vreme pada Zapadne Slavonije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Samo trenutak. Odakle to znate? Vi iznosite te užasne tvrdnje, optužbe protiv raznih ljudi, isto kao što ste lagali u propagandne svrhe. Recite nam gde su ti dokazi?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: To su moja saznanja i ja ne lažem, nego vi lažete gospodine Najs. A što vi niste istražili pitanje miniranja Jevrejskog groblja u Zagrebu i zgrade Jevrejske opštine u Zagrebu. Imate li tu dokaze da je glavni organizator general Vasiljević ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Šešelj ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Šešelj, vi ste maločas pokazali da znate koji je primeren način za obraćanje tužiocu, kad ste rekli da je njegova teza netačna.

SVEDOK ŠEŠELJ: Malopre je i ponašanje tužioca bilo primereno. Jedno je kad tužilac kaže da moje svedočenje nije bilo tačno, a drugo je kad kaže da lažem ...

SUDIJA ROBINSON: Nije na vama da o tome odlučujete. Gospodine Najs, nastavite.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Šešelj, upravo ste me potakli na dva pitanja, mada sam prvo nameravao da postavim samo jedno. Prvo je sledeće: ovo je samo jedan primer užasnih optužbi koje vi iznosite protiv svedoka koji su svedočili protiv ovog optuženog. A ja od vas tražim samo da nam ukažete na bilo kakav dokaz na osnovu

koga pokušavate da implicirate da je general Vasiljević počinio zločine u Vukovaru. Možete li da nam kažete gde se nalaze ti dokazi? Koji su to dokazi?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Treba da pitate generala Mrkšića. Treba da pitate generala Neđu Boškovića koji je došao posle Vasiljevića na čelo vojne službe bezbednosti i tako dalje, a moja saznanja su na osnovu razgovora sa velikim brojem kompetentnih ljudi, za razliku od vaših svedoka koji se i posle 15 godina precizno sećaju svakog razgovora, ja ne mogu precizno da se setim ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Šešelji, neće to tako da vam prođe. Ja to neću da vam dozvolim. Molim vas, imenujte nam jednu jedinu osobu? Molim vas, samo jednu osobu koja je iznela bilo šta što vam daje osnovu za ovakve optužbe koje iznosite protiv generala Vasiljevića? Dajte ime jedne osobe koja vam je njega navela.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ja ne mogu da vam sad poimenično navodim osobe, jer to su razgovori od pre 10 i 15 godina. Ali ukupna saznanja na osnovu više razgovora, a razgovarao sam i sa generalom Mrkšićem i sa generalom Neđom Boškovićem, čak sam u jednom periodu bio u prisnim, bliskim odnosima sa generalom Boškovićem, 1992. godine, ali ja ne mogu da kažem ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi ništa ne možete da nam date.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Mogu samo vaši svedoci koje vi instruirate kako će svedočiti. A sada da se ja setim ko mi je konkretno šta rekao, kako je to moguće? Koji to živ čovek može?

TUŽILAC NAJS: Mislim da ne treba više da mučim ovog svedoka.

SUDIJA ROBINSON: Hvala, gospodine Najs. Gospodine Miloševiću, koliko vam vremena treba za dodatno ispitivanje?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa ja računam da neći baš moći danas da završim sa dodatnim ispitivanjem. Vidim da je ostalo, otprilike, ukupno dva sata, a to mi neće biti dovoljno.

SUDIJA ROBINSON: Vrlo sam razočaran što to čujem, gospodine Miloševiću, ali počnite.

DODATNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelji, trudićemo se da štedimo i vaše i moje vreme. Ja ću vam sada postavljati samo ona pitanja koja su u vezi sa unakrsnim ispitivanjem gospodina Najsa. Dakle, neću otvarati nijednu novu temu. Negde na početku, ne mogu da kažem baš da je to bilo jedno od prvih pitanja, ali svakako među prvim pitanjima, gospodin Najs vam je postavio pitanja da li vi priznajete ovaj Sud, pa mi sada odgovorite da li ste vi objasnili razloge zbog kojih ste negativno odgovorili na ovo pitanje.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Pa nisam ih sasvim objasnio. Još kad je formiran takozvani Haški tribuunal za procesuiranje krivičnih zločina u bivšoj Jugoslaviji, sam generalni sekretar Ujedinjenih nacija u obraćanju Savetu bezbednosti (UN Security Council) pismeno je priznao da se ovaj Sud ne formira onako kako nalaže međunarodno pravo. Da je ovaj Sud formiran kako nalaže međunarodno pravo, onda bi bio formiran na isti način na koji je formiran Stalni krivični tribunal (ICC, International Criminal Court) sa njegovim, takozvanim, Rimskim statutom (Rome Statute). Tamo je, dakle, poštovana do kraja procedura formiranja. U ovom Sudu ne. Drugo, ovaj sud je formiran kao *ad hoc* tribunal, što je protivno osnovnim principima krivično-procesnog prava. Treće, ovom Sudu je dato u nadležnost da procesuiru zločine koji su se desili pre njegovog formiranja, što je, takođe, protivpravno. Četvrto, ovaj Sud je već u startu počeo da krši jedan od elementarnih pravnih principa koji glasi *nulla pena sine lege*, nema kazne koja nije prethodno predviđena zakonom kao takva i u tom iznosu. Šta to znači? Svaki počinilac krivičnog dela ratnog zločina ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Šešelji, vi ste to objašnjenje već dali. Sledeće pitanje.

SVEDOK ŠEŠELJ: Gospodine Robinson, važno je. To je završno.

SUDIJA ROBINSON: Dali ste nam informaciju. Čuli smo objašnjenje. Sledeće pitanje, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Robinson. Gospodine Šešelji, vi ste odgovarajući na pitanja gospodina Najsa govorili o lažnim svedocima. Na osnovu kojih saznanja ste vi govorili o lažnim svedocima? Stavljam po strani sada niz svedoka koje sam vama citirao u glavnom ispitivanju, za koje ste vi svedočili da nisu govorili istinu. Na osnovu kojih saznanja ste govorili generalno o lažnim svedocima koji se ovde pojavljuju?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Prvo, na osnovu svojih ličnih saznanja kad bi ti lažni svedoci pominjali moje ime. Na primer, Milan Babić je u toku svog svedočenja pomenio i moje ime u nekoliko navrata, u sasvim lažnom kontekstu. Ja sam svestan da je to lažni kontekst. Na primer, da mi je helikopter dao ministar odbrane Republike Srbije general Marko Negovanović. A ja pouzdano znam da on u to vreme nije bio ministar odbrane Republike Srbije. Dakle, moje lično iskustvo mi je bilo najdragocenije u tome. Drugo, ja sam bio očevidac u zatvoru Haškog tribunala kako je haško Tužilaštvo slamalo lažnog svedoka Miroslava Deronjića, čime su ga ucenjivali i kako je trajao proces njegovog slamanja. Ja sam u početku s njim bio u dobrim odnosima. On mi se čak i poveravao. Pričao kako je uhapšen, pa ga pretukli, pa ga u bure vode strpali i tako dalje. Ovde su ga slamali, slamali mesecima i nisu uspeli da ga slome dok Momir Nikolić nije u svom svedočenju pred Tužilaštvom izjavio da je Deronjić prisustvovao na nekom razgovoru, gde je dogovarano streljanje. E tada je Deronjić potpuno pukao i pristao da svedoči o bilo čemu i protiv svakoga. I od tada je pristao da lažno svedoči protiv Karadžića, da je Karadžić govorio o streljanju zarobljenika, da ga je negde na Palama zvao na stranu pa mu to šapnuo na uvo: "Znaš, treba oni da se streljaju" i tako dalje. Čak ispočetka mi je poveravao Miroslav Deronjić da od njega traže lažno svedočenje i govoreći da on neće pristati da da lažno svedočenje. Na kraju je pristao.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Šešelji, nećemo da vam dozvolimo da dajete beskonačne odgovore. Sledeće pitanje, molim.

SUDIJA BONOMI: Mogu li ja pitati jednu stvar. Gde su mu te stvari rađene?

SVEDOK ŠEŠELJ: Prilikom hapšenja. On je uhapšen negde u Bratuncu, iako je prethodno imao kontakte sa haškim istražiteljima, razgovarao u više navrata i obećavao im ako ga pozovu da će uvek doći. Uprkos tome, oni su ga premlatili prilikom hapšenja i u vidu pritiska na njega i zastrašivanja, potapali su ga u neko bure puno vode.

SUDIJA BONOMI: Gde se sve to dogodilo?

SVEDOK ŠEŠELJ: U Bratuncu valjda. Njega su hapsili pripadnici međunarodnih snaga.

SUDIJA BONOMI: Možete li da budete konkretniji? Šta vi sada kažete, da su to njemu vojnici učinili?

SVEDOK ŠEŠELJ: Da, tako sam ja shvatio njegovu priču.

SUDIJA BONOMI: Hvala.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, za potrebe zapisnika. Pitanje koje je dovelo do ovog odgovora je bilo jako uopšteno. Mislim da ja sam nisam postavio nikakvo pitanje o Deronjiću tokom unakrsnog ispitivanja.

SUDIJA ROBINSON: Sledeće pitanje, molim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste, odgovarajući na pitanja gospodina Najsa, pominjali nagodbe. Kakva su vaša saznanja o nagodbama? Da li ste vi čitali neke dokumente ovde u zatvoru ili su samo saznanja od onoga šta ste čuli od drugih ...

SUDIJA ROBINSON: Ne dobijamo prevod.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Da li da ponovim pitanje?

SUDIJA ROBINSON: Da, molim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelji, u odgovoru na pitanje gospodina Najsa, vi ste pomenuli nagodbe. Da li možete nešto da kažete o vašim saznanjima u vezi s tim nagodbama i na čemu su one zasnovane?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da. Ja sam do sada pročitao skoro sve presude koje je doneo Haški tribunal. Samo još nisam pročitao drugostepenu presudu prijedorskoj grupi, drugostepenu presudu Dariju Kordiću, možda još jedna koju nisam pročitao i sve ostale sam pročitao i video sam iz svega toga ... Zatim, čitao sam neke nagodbe koje su mi ljudi slučajno pokazivali i ja sam iz toga stekao saznanja da najčešće Tužilaštvo notorne zločince, dakle ljude koji su nesumnjivo zločinci ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, ovakva linija ispitivanja nije od pomoći. Stav ovog svedoka o pogodbama nije važan. Pređite na sledeće pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, ja ne pitam za stav svedoka, nego za saznanja o tome, a moje pitanje je legitimno jer proizilazi iz unakrsnog ispitivanja gospodina Najsa. Ja to pitanje nisam pokretao ...

SUDIJA ROBINSON: Na koji aspekt njegovog znanja vi mislite? Šta želite da čujete?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Želim da čujem na osnovu kojih saznanja on govori o nagodbama i on je to počeo da objašnjava. Rekao je da je pročitao niz dokumenata ...

SUDIJA ROBINSON: Ali zašto je to relevantno za ovaj Predmet?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Relevantno je, relevantno je s obzirom na ukupan kredibilitet druge strane i način na koji druga strana radi i konstruiše optužbe. Veoma relevantno, jer se posavlja pitanje kredibiliteta ovakvog rada.

SUDIJA ROBINSON: Kredibiliteta Tužilaštva? To nije sporno pitanje u ovom Predmetu. Kredibilitet Tužilaštva ovde nije sporno pitanje. Postavite neko drugo pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelj, odgovarajući na ova uvodna pitanje gospodina Najsa, vi ste ukazali da ova institucija ovde, pored toga što je nelegalna, ima i izrazit antisrpski karakter. Na osnovu čega ste zasnovali tu tvrdnju?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Na osnovu broja procesuiranih Srba, Hrvata, Muslimana, Albanaca ...

SUDIJA ROBINSON: Stanite, stanite, molim vas. Kad ja počnem da govorim, vi morate da stanete. Ja neću da dozvolim to pitanje. Pitanje nije relevantno. Gospodine Miloševiću, vi veoma dobro znate da ako želite vaše vreme za dodatno ispitivanje da potrošite na ovakav način, ja ću onda da prekinem to ispitivanje. Vaša linija ispitivanja nije prikladna. Vi to koristite za svrhe koje nisu svrhe ovog suđenja, a to neću da dozvolim. Prema tome, vi se odlučite da li želite ovako da nastavite ili ne. Postoji čitav niz pitanja o kojima možete dolično da postavljate pitanja u dodatnom ispitivanju. A do sada ste u potpunosti uludo potrošili sudsko vreme.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Vrlo dobro, gospodine Robinson. Gospodine Šešelj, sada ćemo se pozabaviti pitanjima koja vam je postavljao gospodin Najs, stavljajući pred vas određena dokumenta. Vi ste izrazili želju kada je pred vas stavljen dokument iz vaše knjige "Srpski četnički pokret" i gospodin Najs od vas tražio da proči-

tate jednu rečenicu sa strane 346 ... Ja se nadam da vi to imate kod sebe?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: 346?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, da, "Srpski četnički pokret" sa strane 346. On je tražio od vas da pročitate jednu rečenicu ...

SUDIJA ROBINSON: Koji je broj dokaznog predmeta, odnosno tabulatora, da i mi to pronađemo?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja nemam ovde broj tabulatora, na žalost. Gledam i engleski prevod i srpski original, ali ... To je na stranici ERN 03482217.

TUŽILAC NAJS: 882.

SUDIJA ROBINSON: 882.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jeste pronašli, gospodine Šešelju?
SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Na žalost to ne, još.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Naime ...

SUDIJA BONOMI: Samo trenutak. Pre nego što pređete na to, ja bih želeo da se vratim na ono o čemu je govoreno na početku dodatnog ispitivanja, razlozi koje je gospodin Šešelju naveo zbog kojih ne priznaje ovaj Sud. Gledam sada izveštaj generalnog sekretara pre osnivanja Suda u kom piše da bi Sud mogao pravno utemeljeno da se osnuje na osnovu odluke Saveta bezbednosti. Vi ste ovde rekli da je generalni sekretar napisao da je to protivno međunarodnom pravu. Možete li da mi kažete gde mogu da pronađem tu njegovu pisanu izjavu?

SVEDOK ŠEŠELJ: Pronaćićete je u obraćanju generalnog sekretara Savetu bezbednosti, možda u tom istom tekstu, gde on kaže da bi

najprimerenije bilo da se taj sud formira tako što će prvo države ...

SUDIJA BONOMI: Ali to nije moje pitanje. Moje pitanje je gde mogu da pronađem tako eksplicitnu izjavu na osnovu koje vi tvrdite da je osnivanje ovog Suda protivno međunarodnom pravu.

SVEDOK ŠEŠELJ: Imate u materijalu generalnog sekretara gde on objašnjava kako bi to u normalnim okolnostima trebalo da se obavi. A on nategnuto tumači da može i na drugi način, pozivanjem na član 7 Povelje Ujedinjenih nacija (Charter of the United Nations). Gospodine Bonomi, to imate precizno u njegovom obraćanju. I on političkim razlozima objašnjava zašto da se postupi ipak ovako, a ne na ono šta bi bilo najprimerenije međunarodnom pravu. To sam ja lično čitao. To sigurno ima u njegovom obraćanju.

SUDIJA BONOMI: Vaš odgovor se ne podudara s onim šta sam ja pročitao. Ako gospodin Milošević želi to detaljnije da razjasni, on to može da učini.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste pronašli ovu stranicu, gospodine Šešelj, 345, 346 ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Imam je, imam je ovde pred sobom na monitoru, ali nisam sve ove listove poneo sa sobom. Nisam ni mogao. Ne mogu više toliko da nosim. Ali sad imam na monitoru.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste tražili, pošto je gospodin Najs citirao jednu rečenicu, vi ste tražili da pročitate ceo govor.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A gospodin Robinson vas je onda uputio na dodatno ispitivanje da to možete sada da obavite. Recite mi, pošto je na strani 346 to vrlo kratko, da li to možete da pročitate i objasnite zašto ste insistirali da pročitate ceo, a ne onaj samo pasus koji vam je gospodin Najs ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Zato što se iz celog mog govora na

sahrani Gradimira Pešića, prvog poginulog dobrovoljca Srpske radikalne stranke, vidi ukupni smisao, a ne samo na osnovu onoga šta je ovde potencirao gospodin Najš, tako da bih ja pročitao one delove koje gospodin Najš ovde nije čitao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo izvolite.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: "Braćo Srbi i sestre Srпкиnje ...

SUDIJA ROBINSON: Ne, ne. Čekajte malo. Samo da pogledamo govor koji planirate da pročitate. Koliko je to dugačko? Je li to jedna stranica?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Manje. Pola stranice samo. Možda malo više od pola stranice. Na 346. strani.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da pročitam uvodni deo do ovog obeleženog dela koji je potencirao gospodin Najš? Ja mislim da je dovoljno, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa takvo je bilo uputstvo gospodina Robinsona onda kada ste vi tražili da pročitate ceo.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A to možete sada da uradite. Ja zato vam ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Znači to je samo ovo iznad obeleženog dela.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je trećina stranice.

SUDIJA ROBINSON: Ja ću da vam dozvolim da pročitate samo ovo iznad obeleženog dela.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Biće dovoljno, nadam se: "Braćo Srbi i sestre Srпкиnje, danas se opraštamo od našeg brata, Gradimira Pešića,

koji je junački pao braneći srpsku Slavoniju. Pali su i mnogi drugi srpski sinovi. Srbija danas jauče nad svojim žrtvama. Srbija je danas ponovo u plamenu i naš brat Gradimir je napustio svoje selo i otišao u daleku Slavoniju da tamo brani srpske kuće, srpske porodice, srpske žene, srpsku decu i pao junački, pao od podmukle ustaške ruke, skidajući ustašku zastavu istaknutu u srpskom selu". A evo kako je došlo do njegove pogibije. Ustaše su noću ušle u srpsko selo i postavile sopstvenu zastavu na silos koji se nalazi u selu. On je sutradan kada je ta zastava viđena, popeo se da skine tu zastavu i ustaški snajper ga je pogodio. Znači nije bilo borbe, nego snajperskim hicem dok je pokušavao da skine tu zastavu "Pao je još jedan od najhrabrijih među nama. Najhrabriji uvek padaju, najhrabriji uvek ginu, uvek ginu oni koji najviše vrede. Gradimir je u Beogradu 15 dana čekao da ga uputimo u Slavoniju. Čekao je svoju grupu, čekao je svoj put bez povratka. Braćo Srbi i sestre Srpkinja, ginuli su Srbi kroz protekle vekove, uvek muški, uvek junački, a i danas naš brat Gradimir svojom smrću svedoči da srpske majke nisu prestale da rađaju junake". Dakle, ovo je oproštajni govor nad odrom poginulog junaka.

SUDIJA ROBINSON: Hvala. Hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je poenta ovoga šta vi govorite na samom ...

SUDIJA BONOMI: Ovo je sugestivno pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelj ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, preformulišite pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Preformulisaću pitanje. Kakav je značaj činjenice da vi ovde kažete: "Naš brat Gradimir je otišao da brani srpske kuće, srpske porodice, srpske žene, srpsku decu" i tako dalje, otišao da brani srpske žene, decu, porodice ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Smisao je u tome što Gradimir i ostali

dobrovoljci nisu išli da napadaju, nisu išli da tuđe kuće robe, tuđu decu da ugrožavaju, nego da brani srpske kuće, srpske porodice, srpske žene, srpsku decu. To je suština ovoga. On je otišao da brani svoju sabraču koja su ugrožena. Nije išao iz obesti i nije išao da druge ugnjetava i druge ugrožava.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, gospodine Šešelji, Sad ću sasvim kratko preći preko jedne teme koja ...

SUDIJA BONOMI: Ja želim nešto da pitam. Kako to menja kontekst izjave koja sledi, a to je: "Nećeš ostati neosvećen"?

SVEDOK ŠEŠELJ: Kad se kaže "osvećen", misli se na pripadnike protivničke strane koji će poginuti u borbi sa srpskim vojnicima. A nigde nema da ga treba svetiti ubijajući tuđe civile, ubijajući ratne zarobljenike i tako dalje. A u velikom broju mojih govora i gospodin Najs može da nađe koliko sam se puta zalagao za "viteški", što znači častan odnos prema civilima, prema ratnim zarobljenicima i tako dalje. Znae, kad se kaže u ratu "osveta" to je u našoj književnosti uobičajeni termin. Kaže se osveta ... Neprijatelj nam je na bojnopolju zadao težak udarac, sledeći put mi ćemo njemu zadati težak udarac.

SUDIJA BONOMI: To zavisi da li u to vreme postoji sukob. Vi ste ovde rekli "Nećeš ostati neosvećen. Dušmani će osetiti kaznu srpskog naroda. Došlo je vreme da izmirimo i stare račune. Došlo je vreme da osvetimo sve srpske žrtve."

SVEDOK ŠEŠELJ: Ko su dušmani gospodin Bonomi, to je jasno iz ovoga. Dušmani su hrvatski fašisti, odnosno ustaše.

SUDIJA BONOMI: Meni sada ovo zvuči kao osveta za smrt ovog mladića, kad se to stavi u kompletan kontekst.

SVEDOK ŠEŠELJ: Znae, ali zašto sad bežati od osвете. Šta znači osve-

ta? To je bitno. Osveta ... Ako je poginuo Gradimir, poginuće sutra trojica-četvorica ustaša u sukobu sa srpskim braniocima. To znači osveta njegove smrti. A ne osveta nad civilima ili ratnim zarobljenicima. To nigde kod mene ne možete da nađete. Zbog toga sam smatrao da je ovo bitno da se pročita.

SUDIJA BONOMI: Ono šta vi, izgleda, ne razumete je to da mi onda moramo da pogledamo i šta se dogodilo u stvarnosti na terenu posle ovakvih izjava, da vidimo kakav je efekat tih izjava i u čemu je relevantnost tih izjava.

SVEDOK ŠEŠELJ: Gospodine Bonomi, efekte tih izjava vi morate da suzite na ponašanje dobrovoljaca Srpske radikalne stranke a ja sam ubeđen da vi te dobrovoljce ne možete nigde da pronađete kao izvršioce zločina. U tome je moja superiornost nad ovim Tužilaštvom što sam ja iskreno u to ubeđen, jer imam takva saznanja, da su oni bili najdisciplinovaniji i najmoralniji u ovome ratu. I na to sam ponosan. I zbog toga se i personalno identifikujem sa borbom dobrovoljaca Srpske radikalne stranke. Pa ne možete vi meni sada zločin koji je neko drugi tamo negde počinio pripisivati kao posledicu mog govora ili mog političkog nastojanja. E to je nemoguće. Jer, znate, gospodine Bonomi, podsticanje na zločin mora biti neposredno. Inače, neki su pokušavali da optuže Šelinga (Friedrich Wilhelm von Joseph Schelling) i Ničea (Friedrich Nietzsche) za Hitlerove (Adolf Hitler) zločine. To se u filozofiji nije održalo. A kad pogledate kod Šelinga, Šopenhauera (Arthur Schopenhauer), Ničea ... Možete vi naći nešto o čemu se može ...

SUDIJA ROBINSON: Hvala, gospodine Šešelj.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: S obzirom da je gospodin Bonomi pokrenuo ovo pitanje osvete, da li tu ima neki značaj i vezu ovo šta ovde piše, što sam već citirao: brani srpske kuće, decu, žene, "pao od podmukle ustaške ruke"?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Pa naravno, jer je sve okrenuto protiv

ustaša. Ustaše su simbol zla. U celokupnoj srpsko narodnoj svesti to je glavni simbol zla. Većeg zla od ustaša u srpskoj svesti nema. I srpski narod vrlo jasno identifikuje ustaše. To su hrvatski fašisti koji provode genocid nad Srbima. Definicija ustaša je besprekorno jasna. Kao nacisti u Nemačkoj (Germany).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Vi znate, u toku Drugog svetskog rata ...

SUDIJA ROBINSON: Hvala. Sledeće pitanje, molim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo kratko da pređemo. Ja ću ići, otprilike, onim redosledom kojim sam pravio beleške dok vas je ispiti-vao gospodin Najs. On se više puta vraćao na ovu jedinicu, popularno nazvanu "Crvene beretke". Gospodine Šešelji, da li je naša država, u ovom smislu kad kažem "država" mislim na Republiku Srbiju, imala neku paravojnu jedinicu u bilo kom periodu trajanja ratnih sukoba od 1991. godine pa do kraja svih mogućih sukoba? Da li je naša država imala neku paravojnu jedinicu?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Republika Srbija nikada nije imala nikakvu paravojnu jedinicu, to kategorički tvrdim. Međutim, zabuna se velika unosi, nekad namerno, nekad slučajno na osnovu činjenice da je postojalo više raznih jedinica koje su imale popularni naziv "Crvene beretke". Daću vam još jedan primer koji ranije nisam pom-injao, jer i meni pomalo sećanja naviru. Negde na početku rata u Bosni i Hercegovini, pripadnici Srpske garde, lokalni sledbenici Vuka Draškovića, zauzeli su celo Šipovo i tamo uspostavili svoju samovolju. Šipovo je negde između centralne Bosne i bosanske Krajine. Jedan grad gde su Srbi od vajkada većinsko stanovništvo. Morao je Prvi kra-jiški korpus da interveniše da bi razoružao te ljude, Draškovićeve sled-benike koji su se ponašali razulareno. I taj Prvi krajiški korpus imao je kao jedinicu vojne policije Crvene beretke. To je moje vrlo pouzdano saznanje. I posle izvesnog vremena ta je jedinica rasformirana ili trans-formisana, ja ne znam šta je bilo. Ali tada je imao jedinicu vojne poli-cije pod tim nazivom. Dakle, to je mogao biti interventni vod kao u Bratunačkoj brigadi, odnosno Izviđački vod, kako je nazivan. Mogla

je biti negde jedinica vojne policije i tako dalje. Zabunu unose kape koje su ti vojnici nosili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelj, da li prema svim vašim saznanjima i Služba državne bezbednosti koja se nekad tako naziva, "tajna policija" i tako dalje, takođe ima svoja pravila, vrlo precizne norme i svoju evidenciju?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da, i to je veoma striktno razrađeno. To je čak razrađivano i u komunističkom periodu svojevremeno. A onda posebno detaljno nakon sloma komunizima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li bi postojanje takve jedinice koju gospodin Najs pripisuje Službi državne bezbednosti, moralo da postoji u dokumentima Službe državne bezbednosti?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Kategorički tvrdim da bi to moralo da bude u dokumentima. Nemoguće je van dokumenata. Apsolutno nemoguće.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste čuli za bilo kakav dokaz ili dokument o postojanju neke takve jedinice, osim što gospodin Najs ovde uzima kao dokument govor Frenkija Simatovića od 1997. godine na proslavi prve godišnjice Jedinice za specijalne operacije?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Pa ja sam već neki dan počeo da u odgovoru ... Pokušao sam da se našalim, pa sam pomenuo staru sholastičku raspravu oko toga koliko magarac ima zuba, a to, ako ste se bavili filozofijom, to je jedan vrlo karakterističan primer. Sholastičari su danima i mesecima raspravljali i nagađali, dok se jedan nije setio pa kaže: "hajde da otvorimo magarcu usta i da izbrojimo zube". Ovde je bio Franko Simatović Frenki mesecima, dostupan je i dalje Tužilaštvu. Oni umesto njega da pitaju, oni pitaju ljude koji apsolutno možda ni pojma o tome nemaju. Jedinica je formirana ...

SUDIJA ROBINSON: Kako glasi odgovor na pitanje?

SVEDOK ŠEŠELJ: Odgovor je da se Franko Simatović Frenki možda

pomalo i hvalisavo pozivao na svoje ratne zasluge za odbranu srpskog naroda i svojih saboraca koji su 1996. godine ušli u sastav specijalne, odnosno Jedinice za specijalne operacije Službe državne bezbednosti Srbije. On se ponosi svojim učešćem u ratu. A ima i pravo na to. I ko bi u tome uopšte želeo da ga spreči. Jedno je Frankovo učešće, Frenkijevo učešće u ratu, a drugo je formalno formiranje jedinice Službe državne bezbednosti Srbije. To su dve potpuno odvojene stvari. I ja, znate, iako je Srpska radikalna stranka zvanično registrovana 1991. godine, ja se ponekad ...

SUDIJA ROBINSON: Hvala. Hvala, gospodine Šešelj. Mislim da se udaljavamo od teme.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelj, ovde je svedočio čuveni srpski i evropski istoričar, akademik Čedomir Popov i on je u jednom trenutku posebno skrenuo pažnju da se istorijski događaji mogu tumačiti isključivo u vremenu i okolnostima u kojima su se dogodili. Pretpostavljam da je i vama, kao intelektualcu i profesoru univerziteta, to pravilo dobro poznato.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ja se s tim apsolutno slažem, znate. Svaka činjenica, svaki akt, a i svaki govor mora da se tumači sa aspekta konteksta u kome se to odvijalo. Ne možete vi nijedan akt pojedinačno da posmatrate apstrahujući druge akte u istom vremenu i prostoru, nijedan govor od pre 15 godina, apstrahujući druge govore ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, kako glasi vaše pitanje koje proizilazi iz toga?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa iz toga će proizaći priličan broj pitanja, ali ja svakako neću da potrošim vreme koliko je potrošio gospodin Najš, već ću uzeti samo jednu opštu definiciju onih pitanja koje je pokretao gospodin Najš. Naime, gospodine Šešelj, vama je ovde gospodin Najš izneo jednu čitavu gomilu ili jedan veliki broj, da ne preterujem kad kažem "gomilu", citata raznih govora u kojima ste

vi mene napadali. Da li se sećate toga?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da. Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da ne bih trošio vreme, ja te citate neću ponavljati i neću vam izvoditi dokument po dokument onako kako vam je gospodin Najs to izvodio. Vi ste na to odgovorili objašnjenjima koja se tiču vremena, okolnosti i sukoba u kojima ste bili sa vlašću na čijem sam čelu tada bio ja.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodin Najs je od vas tražio da ukažete na tekstove iz vaših knjiga, jer ste, između ostalog i to uzeli kao dokaz u kojima ste to govorili ranije, dakle pre ovog svedočenja.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ja sam mu podneo sedam, osam primera, konkretnih.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Kako smo se osvedočili i vi i ja i svi koji ovo prate, gospodin Najs nije te primere koje je sam tražio u unakrsnom ispitivanju, uopšte citirao, niti želeo da ih, očigledno, citira, a i gospodin Bonomi je postavljao pitanja u vezi s tim, pa ću ja da nadokadim ono šta je gospodin Najs propustio da uradi. Naime, da li ste vi u vezi s ovim zahtevom koji je postavio ...

SUDIJA BONOMI: Pre nego što vi to uradite, ja sam mislio da ćemo mi da dobijemo kopije tog dokumenta.

TUŽILAC NAJS: Izvinjavam se ako nemate kopije, ali to ima smisla samo ako možete da ih prevedete.

SUDIJA BONOMI: Nisam video prevode.

TUŽILAC NAJS: Požurivao sam ih ...

SUDIJA BONOMI: Ali se to nije dogodilo ...

TUŽILAC NAJS: To se nije dogodilo. Ja sam baš mislio da vas obavestim da sam dobio informacije da se na jednom mestu koristi reč "preterivanje", ali pokušavao sam to da stavim u kontekst i ako se dobro sećate, ja sam takođe izneo i neke citate koji se pozivaju na francuske obaveštajne izvore, međutim nisam to uspeo sve da završim zbog toga jer nije bilo dovoljno vremena, a prevodi imaju ograničenja.

SVEDOK ŠEŠELJ: To su veoma kratki citati ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, pokušavam sada da odlučim kako da to rešimo. Ja mislim da to treba da se stavi na grafoskop.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa vrlo jednostavno ćemo rešiti. Ja sam ovo, kao i vi, gospodine Robinson, kao i ostali, dobio ljubaznošću gospodina Najsa, koji je preuzeo na sebe da iz onih sedam knjiga gospodina Šešelja iskopira obeležena mesta, dakle samo neke primere. Te primere sam dobio i ja kada i vi. Pretpostavljam da njima raspolaže i vaša služba, jer ja bih voleo da ovo zadržim kod sebe, a da služba da gospodinu Šešelju ...

SUDIJA BONOMI: Mi to nemamo.

SUDIJA ROBINSON: Problem je u tome da mi te kopije nismo dobili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Onda ću ja dati poslužitelju da gospodin Šešelj sam citira iz svojih, iz ovih svojih knjiga. Ja ne znam da li će se ... Nadam se ...

SVEDOK ŠEŠELJ: Ako imate za mene jedan primerak, jer ja ne mogu svaki dan da nosim sedam knjiga.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovo je iz knjige "Srbija pod američkim bombama". To je jedna od knjiga koju ste vi ovde doneli.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću ...

SUDIJA KVON: Mislim da sudski poslužitelj da dokumente svedoku kako bi on pronašao relevantne delove.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, pretpostavljam da su to kratki ili relevantno kratki pasusi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Jesu, gospodine Robinson.

SVEDOK ŠEŠELJ: Da, imamo sada izvode iz knjige "Srbija pod američkim bombama".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pogledajte, molim vas, to ste vi sami obeležili, na strani, samo da vidim pošto je kopija prilično ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Strana 118 ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ali vi ... Samo da vam skrenem pažnju. Imate sadržaj na kraju iz koga možete da vidite da su to moji javni nastupi iz 1998. godine. Svi su ovi televizijski intervjui iz 1998. godine, da bi Pretresno veće znalo kad je to bilo, 1998. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelji, posebno vam se zahvaljujem na tome što ste ukazali na vreme, jer je kod iznošenja dokaza vrlo bitno kada je nešto rečeno. Dakle da li možete da pratite na strani 118 u drugom pasusu gde vas voditelj pita, neću uopšte da čitam sve, pita vas "da li se sećate šta ste pričali o Slobodanu Miloševiću i Miri Marković ...

prevodioci: Može li, radi prevodioca, da se dokument stavi na grafoskop, pošto nemamo kopiju.

SUDIJA ROBINSON: Samo trenutak. Prevodioci traže da kopija bude na grafoskopu.

SUDIJA KVON: Na grafoskopu je.

SUDIJA ROBINSON: Dobro, kopija jeste na grafoskopu.

SVEDOK ŠEŠELJ: Dobro, to imamo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, "da li se sećate", pita vas voditelj emisije koju imate 1998. godine, to je u vezi sa ulaskom u Vladu i koaliciji sa SPS-om i Jugoslovenskom levicom.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: "Da li se sećate šta ste pričali o Slobodanu Miloševiću i Miri Marković, nazivali ste ih lopovima i izdajnicima. Kako se zovu ljudi koji se udruže s njima? Hajde da to jednom raščistimo".

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: "Doktor Šešelj: Ja se svega sećam. To je bila jedna žestoka politička borba. Ja sam uzvraćao, napadao. Oni su napadali. Oni nisu ostajali dužni, a ja sam teže prolazio. Više puta sam u zatvoru bio. Ta politička borba, pogotovo na Balkanu, uvek je bila skopčana sa takvim varijantama sukoba".

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li to spada u objašnjenja koja ste, isto tako, ovde dali ovih dana?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da. A vi vidite u nastavku teksta da ima još dve, tri rečenice ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ima jedno, ima jedno obeleženo mesto dalje u pretposlednjem pasusu: "Što se tiče političkih sukoba, ništa od toga nismo zaboravili" i tako dalje. Mislim da sve to ne moramo da prođemo, ali pogledajte na sledećoj strani. Ako okrenete

sledeću stranu, negde na početku druge polovine ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: "Doktor Šešelj", ovde se čak navode i godine. Šta piše ovde: "Cele 1993. godine", pročitajte sami taj pasus.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: "Cele 1993., 1994., 1995. i 1996. godine trajao je žestok obračun Srpske radikalne stranke sa SPS-om, JUL-om, prethodno sa Savezom komunista - pokret za Jugoslaviju, žestok politički sukob. U tom sukobu nama su reči, jake reči, bile jedino oruđe, a oni su nas hapsili, progonili, maltretirali. I ja sam tada više puta bio osuđivan i u zatvoru bio u nekoliko navrata i tako dalje. To je, dakle, pokazatelj koliko je to bio žestok sukob. I svaki put kad bi primenili neku represivnu meru prema nama, mi smo u našim izjavama bili sve žešći. Uvek je moj govor na zatvorskoj kapiji, po izlasku iz zatvora, bio jači od onog govora zbog koga sam otišao u zatvor".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Okrenite sad sledeću stranu, gospodine Šešelj. Na samom početku ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću i gospodine Šešelj, znači sve ovo pokazuje da je odnos gospodina Šešelja sa optuženim u to vreme bio odnos sukoba, ogorčenog sukoba.

SVEDOK ŠEŠELJ: Baš to pokazuje, ali veoma je značajan i ovaj kratku pasus na sledećoj strani, gospodine Robinson i mislim da bi vam bilo vrlo interesantno da se on pročita.

SUDIJA ROBINSON: Dobro, pročitajte.

SVEDOK ŠEŠELJ: Ja opet ovde objašnjavam: "Prvo, govorio sam o tome sukobu između nas i socijalista, ranijem sukobu. Pa setite se ko je koga prvi počeo da napada tim najtežim rečima. Socijalisti nas. Setite se još iz septembra 1993. godine uoči našeg obaranja Šain-ovićeve Vlade ono saopštenje Glavnog odbora Socijalističke partije

Srbije, gde su za mene rekli da sam ratni zločinac, da sam kriminalac, da sam ovo, da sam ono. Je l' tako? Od toga je i počelo i onda to, znate, uvreda uvreda stiže. I onda se još takmičimo. Nisam im ostajao dužan, ali su to sve činjenice. Niko od nas to ne krije. Ne možemo mi da idemo i da gledamo sada ko je i šta kome rekao, ko je gde preterivao u uvredama i ko je bio oštiji. Ja sam još rekao: 'idem u zatvor zbog jedne uvrede'. Izlazim iz zatvora, izričem još težu uvredu na zatvorskoj kapiji. Odmah održim govor. Okupe se ljudi, sačekaju me pred zatvorskom kapijom. Ne znam da li ste videli", ukazujem na neki televizijski snimak "ja držim novi govor. Ja nisam, poput Draškovića, pisao pokajnička pisma iz zatvora, kumio, molio za milost i slično. Ulazio sam u zatvor, izlazio sam iz zatvora još prkosniji nego što sam bio. Ali to je jedna faza naših međusobnih političkih borbi".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelji, stanite ovde. Vi ovde, sad ste citirali, kažete: " Ne možemo sada da idemo i da gledamo ko je i šta kome rekao, ko je gde preterivao u uvredama". Dakle ovde vam je gospodin Najs citirao mnoge vaše izjave protiv mene koje ste vi objasnili zašto ste ih davali. On vam je čak govorio da ste onda, znači, lagali, a vi objašnjavali da to nije laž, nego politička borba u kojoj se, ako se izriču razne neistine za koje svi znaju da su neistine, može smatrati samo kao deo političke borbe. Da li ovo ovde ste vi objašnjavali na isti način kao što ste sad objašnjavali u svom svedočenju?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da, na potpuno isti način. I to je istina. Ja sam se ovde zakleo da ću govoriti istinu i ja se držim samo istine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, da li su ...

SUDIJA BONOMI: Da li ćete da nam ukažete na neki pasus koji to na taj način objašnjava, jer ovo šta smo do sada pročitali sigurno ne objašnjava to tako?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa ja ne znam šta treba još da vam objasnim, gospodine Bonomi, ako on kaže kako je se preterivalo u uvredama i

da se ne zna ko je bio oštriji. To je u vezi sa pitanjima koja mu se postavljaju kako me je napadao. Jer pitanje pre toga glasi da me je napadao da sam najveći kriminalac i tako dalje. I on onda objašnjava ... Pitanja su ona ista koja je ovde postavljao gospodin Najs, praktično. Ne iste formulacije, ali iste sadržine. A on odgovara zašto je to tada govorio. Ne zato što je bilo istina, nego zato što je bio u sukobu i hteo da me ocrni najviše što može. Ja štedim vreme pa ne čitam pitanja ...

SUDIJA BONOMI: Biće potrebno očigledno veoma pažljivo da se analizira svedočenje koje smo čuli o ovome. Ali postoji razlika između jakih izraza u izražavanju mišljenja o tome da li je neko kriminalac ili ne i širenja dezinformacije ili zavaravajućih netačnih informacija u političke ciljeve.

SVEDOK ŠEŠELJ: Gospodine Bonomi, širenje dezinformacija je uvek bilo sredstvo propagandnog rata od kada postoji pojam "propagandnog rata". Uvek se propaganda zasniva na dezinformacijama. Nekad su to potpune dezinformacije ...

SUDIJA BONOMI: Gospodine Šešelj, ja nisam hteo da polemishem s vama o tome. Ja hoću samo da pogledamo činjenice, a gospodin Milošević čim pomene neku činjenicu, odmah zatim održi govor. On ne treba da bude u zabludi da već postoji neko mišljenje na osnovu činjenica koje je on prezentirao.

SUDIJA KVON: Gospodine Šešelj, vi ste bili suđeni i pritvarani. Koje su bile optužbe u to vreme? Da li je to zbog širenja dezinformacija ili tako nešto?

SVEDOK ŠEŠELJ: Ne. Ja sam želeo da me sude zbog tih uvreda i dezinformacija, da bih napravio spektakl u procesu. Međutim, vlast je pribegavala drugim sredstvima, pa sam prvo dobio mesec dana zatvora 1994. godine zbog uvrede predsednika savezne Skupštine, ali uz lažno svedočenje nekih poslanika iz konkurentskih partija da sam fizički nasrnuo. Znači, našla se dva poslanika. Jedan je bio iz partije

gospodina Miloševića, a drugi iz Crne Gore, iz vladajuće partije Crne Gore, koji su sudiji rekli da sam ja fizički nasrnuo, što je bila laž. I ja dobijem mesec dana zatvora. A onda, sprečava nas predsednik savezne Skupštine da govorimo u Skupštini, pa ga jedan poslanik iz moje partije polije vodom, skupštinska većina izglasa njegovu izbacivanje, a on neće da izađe. Dođe policija da ga izbaci, a mi ga svojim telima branimo i dođe do hrvanja sa policijom. E, zbog toga sam osuđen tri meseca ...

SUDIJA KVON: Hvala ...

SVEDOK ŠEŠELJ: Dakle, gospodin Milošević nije hteo da ide na sud znajući šta ja želim, ali ljudi iz njegove partije nalazili su zaobilazne metode da me strpaju u zatvora. Gospodin Milošević je tačno procenio da ja želim sudski spektakl i izbegao ga.

SUDIJA KVON: Hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, gospodine Šešelj ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, mi smo spremni sada da odemo na pauzu. Već je 12.15. Pretresno veće će da prihvati u spis dva dokumenta koje je ponudilo Tužilaštvo. To su zahtevi za saradnju i pomoć koje je uputilo Tužilaštvo i dokumenti koje je kao odgovor na taj pružilo Ministarstvo inostranih poslova Srbije i Crna Gora.

TUŽILAC NAJS: Molim brojeve?

sekretar: To su dokazni brojevi 918 i 919. Dokazni broj 919 će da bude odgovor Ministarstva inostranih poslova Srbije i Crne Gore, a 918 je zahtev.

(pauza)

SUDIJA ROBINSON: Nastavite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, gospodine Šešelji, ovaj vaš odgovor koji ste citirali na strani 173 je mnogo jasniji kada se pročita i pitanje koje mu prethodi, jer gledalac, pošto je očigledno otvorena emisija ... Piše ovde, "Gledalac: Hteo bih gospodinu Šešelju da postavim jedno pitanje. Ja se sećam kada je dolazio u Smederevsku Palanku ovde, da je izjavio da je Slobodan Milošević najveći kriminalac" i tako dalje, a onda vi govorite ovo šta ste pročitali 1993., 1994., 1995. i 1996. godine i govorite da je to bio žestok politički sukob i tako dalje. Dakle, je li to ono šta ste i ovde objašnjavali gospodinu Najsu, potpuno konzistentno sa vašim objašnjenjima zašto ste to onda govorili?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da i moj odgovor gospodinu Najsu na sve ono šta je on potezao iz ranijih mojih napada protiv vas, je da je to sve bilo netačno šta sam iznosio. Ali to ne znači da sam sve sam izmislio, gospodine Miloševiću, jer su mnogi novinari prozapadnih medija takođe takve stvari iznosili, otužujući vas sa raznih strana za ovo i za ono. I nisam ja ... Nije samo moja mašta radila, nego sam ja to pabirčio iz tih njihovih napada i vešto kombinovao i možda najveštiji bio u tim kombinacijama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Imate jedan kratki insert iz knjige "Moć argumenata". Nadam se da i to imate pred sobom? To je na strani 347. Vi kažete za mene: "Čim je promenio svoju politiku polovinom 1993. godine", to, pretpostavljam, da ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da, imam to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: "mi smo krenuli u žestok obračun sa Slobodanom Miloševićem i taj obračun traje i danas, mada je u poslednje dve godine poprimio nešto civilizovanije forme, jer su splasnule represivne mere režima" i tako dalje.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: I ovde ... Mislim da je i ovo bitno: "Čim splasnu represivne mere, naša retorika je sasvim drugačija. Mi se više bavimo argumentima nego jakim rečima, parolama ili napadamo ličnost onako u čelo, što bi naš narod rekao". Znači, ja ipak tu poten-

ciram da je režim sa svoje strane prema njima, prema nama primenjivao određene represivne mere i pominjao sam hapšenje dobrovoljaca. Meni je teže padalo to hapšenje dobrovoljaca 1993. godine, nego bilo koje moje lično hapšenje. Ja teže podnosim kad se drugi ljudi hapse zbog mene, nego kad mene hapse. Gospodine Miloševiću, pa mi smo tada spevali i pesme rugalice protiv vas. Kad sam bio u zatvoru 1994. i 1995. godine, ja sam provocirao zatvorske stražare, pevajući svaki dan pesmu "na banderi na sred Terazija, visi Sloba, kuka milicija". U zatvoru sam prkosio stražarima pevajući tu pesmu koju su neki ljudi u našoj stranci smislili kao rugalicu protiv gospodina Miloševića. Dakle, smatrali smo: sva su sredstva dozvoljena u situaciji u kojoj režim postupa protiv nas na jedan, u najmanju ruku, nekorektan način.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Šešelji, ali da se razumemo ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Znam da vam se ne sviđa pesma, ne sviđa se ni meni, ali u tom trenutku mi je izgledala efektna, da prkosim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vaš prkos je poznat. Međutim, koliko se ja sećam, ali pokušajte da me podsetite, ja se ne sećam da ste vi ikad bili u zatvoru zato što ste mene vređali ili moju suprugu ili bilo šta.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ma ja sam to i objašnjavao tako. Nećete vi meni da pružite priliku da zbog toga idem u zatvor, ali me onda vaši ljudi strpaju u zatvor iz nekih drugih, često izmišljenih razloga. Na primer, general Badža, Radovan Stojčić mi je inscenirao hapšenje u Gnjilanu (Gjilan). Policija nas je napala bez ikakvog razloga u Gnjilanu i čak je došlo do pucnjave. Jedan je policajac pucao u drugog iz pištolja i pogodio ga, a taj je imao pancir i dobio krvne podlive i Badža je smislio da se to pripíše meni i mojim ljudima. Međutim niko od nas nije imao oružje i tako im je to propalo. Oni su mislili: "idemo u Gnjilane na Kosovo, sigurno smo do zuba naoružani, preti nam opasnost." A mi k'o da smo znali, niko od nas nije poneo

nikakvo oružje. Inače, ko zna šta bi bilo u toj konstrukciji. Prema tome, ne mogu ja da pravdam policijske postupke tih godina protiv nas, ni Badžine, ni Jovice Stanišića, ni mnogih drugih. Sukob koji se u tim godinama pojavio između nas i Jovice Stanišića ... Čak smo u početku preneli i ovde u zatvor u Ševeningen pa je upravnik intervenisao, pa se posle to malo smirilo, posle je to malo normalizovano. Inače, ja sam ga dočekao, prvi put kad sam ga video, s provokacijama ...

SUDIJA ROBINSON: Ako želite da se ti dokumenti uvrste u spis, sada je vreme. Ili možemo samo da ih pogledamo ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Prvo da prođem kroz ovih nekoliko knjiga gospodina Šešelja, inserata, pa da ih zajedno ponudim da se prihvate kao dokazni predmeti, da ne bih trošio vreme. Pogledajte sada, gospodine Šešelji, ovu knjigu "Vlada nacionalnog jedinstva". Evo, neću čak, neću čak ni citirati sve ovo šta ste vi obeležili. Evo, na strani 146 pri dnu, vi kažete: "Ja se zahvaljujem gospodinu Drecunu što je potkrepio moju malopredašnju tvrdnju da niko od mene nije oštrije napadao svojevremeno Slobodana Miloševića i režim u Beogradu i sasvim je prirodno da predstavnici opozicionih partija napadaju režim, kritikuju, a kad režim primenjuje represivne mere, da su onda krajnje kritični i da, jednostavno, ne biraju reči kojima će se obrušiti na režim. To je nešto najprirodnije".

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Još jedna značajna stvar, gospodine Miloševiću. Ovo ja izjavljujem u Crnoj Gori na crnogorskoj televiziji, u televizijskoj emisiji gde je bio i taj Drecun, funkcioner jedne od crnogorskih partija. Znači, ja nemam nikakve potrebe to srbijanskoj javnosti da objašnjavam. Ja to kažem i u Crnoj Gori i na svakom mestu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Onda vas na strani 150 ... Na kraju strane 351 voditelj pita: "Da li još uvek mislite da je Milošević najveći kriminalac?" Pa onda opet niste odgovorili na to. On vam kaže: "Recite mi, niste mi odgovorili na pitanje da li još uvek mislite to?" To je na sledećoj strani 351, a vi kažete, "Šešelji: To je bio prkos prema

režimu i žestok napad na represivnu politiku režima. Ako se sećate, kada smo ušli krajem 1993. godine u sukob sa socijalistima", pa onda "danima je zasedala skupština" i tako dalje i posle kažete ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: "Napadali smo vladu Nikole Šainovića danima argumentovano, žestoko, a niko od nas nije pominjao Slobodana Miloševića. Čak kada bi ga socijalisti neki put pomenuli, izlazio je Tomislav Nikolić i rekao 'ne dirajte predsednika. Ovo je obračun naše dve parlamentarne grupe. Naše dve stranke. Obračun Vlade i opozicije'". To znači prva faza sukoba, kada smo vas poštedeli "A onda je došlo do hapšenja naših članova, naših dobrovoljaca u Sremu, Somboru i još nekim mestima. Tada su govorili 'nađeno je oružje kod radikala' pa prikazivali razne snimke na državnoj televiziji. Čak snimke oružja zaplenjenog ko zna gde pa pripisivali nama. E tad smo krenuli žestoko, ne birajući reči. Što je režim represivnije mere prema nama primenjivao, to smo i mi bili brutalniji prema režimu". I ogledalo te naše brutalnosti su i oni citati iz mojih govora na koje se pozivao gospodin Najs. Ja priznajem da sam bio brutalan u obračunu protiv vas. Vi, doduše, lično niste nastupali s druge strane u tim obračunima, ali vaši ljudi su, takođe, bili brutalni u obračunu s nama, iz vaše partije ili struktura vlasti, iz policije, na primer.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A ovo dalje sledi, voditelj: "Da li ovo znači da to niste ozbiljno mislili?" A vi kažete: "To znači da smo hteli da žestoko ...

prevodioci: Molimo da govornici prave pauze između pitanja i odgovora.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, prevodioci traže da napravite kratku pauzu između pitanja i odgovora. Imajete to u vidu, gospodine Šešelji ...

prevodioci: Može li mikrofona gospodina Miloševića da bude pomešten.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: "Da li to znači da niste ozbiljno ...

SUDIJA ROBINSON: Samo trenutak. Gospodine Miloševiću, izvinjavam se što vas prekidam. Prevodioci takođe traže da se vaš mikrofon malo pomeri.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle voditelj kaže: “Da li to znači da niste ozbiljno mislili?” A vi kažete: “Znači da smo hteli da žestoko uvredimo, da prkosimo, da još više iznerviramo, da još više provociamo. Tako smo radili”.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da. Bukvalno smo toliko isprovocirali režim da su me na kraju 1994. godine i uhapsili. A i 1995. godine, na kraju krajeva, kad su nam ono montirali u Gnjilanu ako se sećate, ja sam malopre to pominjao: “Režim je primenio represivne mere prema nama i mi smo išli brutalno prema režimu. Tim prkosom pokazujemo snagu i odlučnost i onda režim u jednom momentu shvati da se ne vredi sa radikalima boriti na taj način. Sa Vukom Draškovićem može. Njega samo uhapse. Pa on je prvi put kad je uhapšen 1991. godine, upišao se na licu mesta. Kad ga uhapse, odmah piše pokajnička pisma. Kuka. Moli za milost i tako dalje. Znači, oni postižu efekat”, misli se na Draškovića i njegov slučaj. “Kod radikala se ne postiže efekat. Mogu da nas ubiju, inače ne vredi. E pošto se sa radikalima ne može na takav način, onda mora na neki normalniji. A kada se sa radikalima postupa na normalan način i mi postupamo sasvim normalno. Nije nama cilj da po svaku cenu nekoga uvredimo. Kada nas sateraju u neki ugao, onda moramo svim sredstvima da se branimo i nećemo da popustimo”. E to je suština. Znači, od represivnih mera režima je zavisilo i naše ponašanje. Ali mi smo tako isto radili i posle promene vlasti 5. oktobra. Režim represivan prema nama, mi pravimo parlamentarnu opstrukciju, iznose nas iz Skupštine, polivamo vodom predsednika Skupštine i tako dalje. Sad se malo normalizovala situacija u Parlamentu Srbije i radikali se sasvim drugačije ponašaju. Kada nam brutalno i u Parlamentu gaze naša prava, onda mi i odgovaramo na adekvatan način. Nemamo šta drugo. Mi smo pod novom vlašću celu nedelju nosili žute trake na rukavima, jer progon koji su prema nama primenjivali, mi smo na prenaplašen način vezivali za

nacistički progon Jevreja svojevremeno. A treba shvatiti da je to i srpski politički folklor. Možda tako identično nema u drugim zemljama. Kod nas ima. Mi smo pomalo i ponosni na taj svoj politički folklor.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I onda ovde imate još na strani 352: "Da li još uvek pričate priče o porodici Milošević ili je to bilo predizborno?" Vi kažete: "Ja nikada nisam pričao o porodici Milošević. Napadao sam predsednika Socijalističke partije Srbije i predsednika Direkcije Jugoslovenske levice, dakle kao političke ličnosti" i onda dalje ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da. Ja nikad nisam pominjao vašeg sina, jer se on nije bavio politikom. Ja nikad nisam pominjao vašu ćerku, jer se ona nikad nije bavila politikom. A vaša supruga je bila predsednik jedne partije. Prethodno visoki funkcioner, posle i predsednik. I ona je zbog toga bila predmet mojih napada kao politička ličnost, a ne prevashodno što je vaša supruga. Te su se dve stvari podudarile, zbog toga sve ovo. Ali drugo, ja ovde kažem u produžetku: "To su uvredljivi izrazi koji su korišćeni i oni su koristili za mene uvredljive izraze. Mira Marković je mene nazivala Turčinom i tako dalje". Znae, vaša supruga je imala neke dnevničke beleške u "Dugi" pa i ona žestoko mene znala da napadne u tome. Ali to je sve bilo u žaru te političke borbe.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Onda ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Vi ste bili dovoljno inteligentni da izbegnete lično da se upustite u te sukobe i to vam moram odati priznanje. Jer da ste se upustili, teže biste stradali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, gospodine Šešelji, da li sam ja kao ... U svih tih 10 godina bio oštro napadan, ne samo od vas nego od svih mogućih opozicionih političara i njihovih medija?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Apsolutno nema čime vas nisu napadali. Evo izneću jedan konkretan primer. Kad smo bili u Vladi Srbije 2000. godine, posle zločina na Ibarskoj magistrali, Vuk Drašković je pod kontrolom držao televiziju Studija "B", pošto je imao

gradsku vlast Beograda. Tamo su iz dana u dan ponavljali optužbe nekoliko puta dnevno, da ste vi organizator zločina na Ibarskoj magistrali, a da sam ja lično vozio crveni "Golf" (Golf) kojim je ubica sklonjen sa mesta zločina. I to je toliko bilo snažno, da je morao ministar informisanja, Aleksandar Vučić, da zavede prinudnu upravu u Studiju "B" da bi se to obustavilo. Mi smo radikali bili skloniji takvim merama nego vi. Na našu inicijativu je zavedena prinudna uprava u Studiju "B", jer nam je više to dosadilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite mi, molim vas ...

SUDIJA ROBINSON: Samo trenutak, gospodine Miloševiću.

(Pretrեսno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Nastavite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelj, ovde ste i rekli ovo šta ste maločas i pominjali, a čak i piše. Kažete: "Ali im decu nikad nisam dirao". A onda voditelj kaže: "Nisu ni oni vama". Vi kažete: "Nisu. Nisam ni ja njima, ni oni meni. Neki drugi to rade" i tako dalje, u to nećemo ulaziti. Ali, molim vas, za ovih 10 godina, od 1990. godine do 2000. godine, da li je to bilo vreme kada sam ja napadan i moja supruga, svim mogućim sredstvima, u svim medijima od strane opozicionih lidera?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Moji napadi na vas su bili mnogo blaži od onoga šta vas je posle snašlo od prozapadnih političara. Evo konkretan primer. Ovih dana čitam u beogradskoj štampi da bivši ministar unutrašnjih poslova Đinđićeve Vlade, Dušan Mihailović, izjavljuje, to je koliko pre dva, tri dana izašlo u novinama, da nismo ...

SUDIJA ROBINSON: Samo trenutak, samo trenutak. Jednom kada jedna strana ustane da nešto kaže, vi morate da prestanete i dozvolite nam da čujemo šta ima da kaže.

SVEDOK ŠEŠELJ: Nisam to uradio namerno, jednostavno nisam video da je gospodin Najs ustao.

TUŽILAC NAJS: Pitanje je bilo sugestivno, bilo je gotovo prekasno da ga osporim. Međutim pitanje jeste bilo sugestivno i ne znam sada u kojoj je meri odgovor uopšte relevantan za ovo suđenje. A, isto tako, moramo da budemo pažljivi da se ovde ne rade i neke druge stvari koje nemaju veze sa ciljevima ovog suđenja.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelj, tih 10 godina pod kojima sam bio pod ostrim napadima, i ja i moja supruga često, da li sam ikad za tih 10 godina ja demantovao išta od tih napada?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ne nikada. Ni jedan jedini put, ali ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li sam se ikad bavio tim napadima koji su bili, maltene, svakodnevni?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ne, vi lično nikad niste odgovarali ni na jedan napad protiv vas, ali ... Nešto veoma važno, gospodine Bonomi. Mislim da ćete želeti da čujete. Vi ste bili oduvek tolerantni ovde. Ako i gospodin Robinson i gospodin Kvon (Kwon) se slože, imam dve rečenice da kažem veoma važne, ako mi dozvoljavate. Ako ne, onda neću. Je l' mogu, gospodine Robinson?

SUDIJA ROBINSON: Dve rečenice, da.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Pre nekoliko dana beogradska štampa je objavila izjavu bivšeg ministra unutrašnjih poslova, Dušana Mihailovića, iz Đinđićeve Vlade, da gospodin Milošević nema nikakve veze sa zločinom na Ibarskoj magistrali i sa ubistvom Ivana Stambolića. A pre toga, ovo je druga rečenica, svi funkcioneri prozapadnih partija, uključujući i tog Mihailovića, žestoko su optuživali

gospodina Miloševića upravo za te zločine za koje se ispostavilo da su ih neki drugi naručili, oni isti koji su oborili Miloševića sa vlasti. Samo dve rečenice sam izgovorio. Malo šire, ali dve.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelji, neću se više baviti ovim vašim knjigama u kojima se vidi da ste ... Kako ste objašnjavali te napade. Ali da vam postavim jedno direktno pitanje: da li je, dakle, išta od onoga šta ste vi izgovarali protiv mene i moje supruge bilo tačno?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Od ovoga šta je pominjao gospodin Najsa, ništa nije bilo tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Hvala vam. Ja vas samo za to i pitam, jer se odnosi na unakrsno ispitivanje gospodina Najsa. Pogledajte sada, molim vas vašu knjigu ... Molim vas da se ove, ove tri, ovo su inserti iz tri knjige, da se uvedu kao dokazni predmet.

SUDIJA ROBINSON: U redu.

sekretar: Ovo će da nosi jedan dokazni broj.

SUDIJA ROBINSON: Koji broj?

sekretar: D309.

SUDIJA ROBINSON: I to će da bude označeno za identifikaciju, budući da još nije prevedeno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi imate i u ovoj knjizi "Bez dlake na jeziku" jednu, jednu kratku, kratko objašnjenje gde kažete: "Postoje životne" to je na strani 864 "Postoje životne situacije u kojima čovek, svaki građanin, a posebno političar, mora da pribegava takvim kvalifikacijama" i onda ...

prevodioci: Može li gospodin Milošević da uspori?

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, pogledajte transkript. Prevodioci vas mole da usoprite. Isto tako identifikujte knjigu iz koje čitate.

SVEDOK ŠEŠELJ: Poslednji dokument koji imate. Imamo tu knjigu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo ovo šta kažete: “Postoje životne situacije u kojima čovek, svaki građanin, a posebno političar, mora da pribegava takvim kvalifikacijama. Šta drugo da kažem kad me bezobzirno hapsi Miloševićeva policija” i tako dalje “onda mi svoj prkos, svoj inat, svoju odlučnost, svoju hrabrost dokazujemo najtežim mogućim izrazima koje koristimo u tim trenucima” i tako dalje. Da se više na tome ne zadržavamo, ali, dakle, to je sve u istom smeru ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... objašnjenja koja ste dali. Sada samo u vezi sa ovih sedam knjiga koje ste vi, na koja ste vi ukazali i iz kojih je gospodin Najs izvukao ove fotokopije. Ima nekoliko citata koji se odnose na Srebrenicu, jer vas je to pitao, a vi na to ukazali, ali vas o tome nije hteo da propituje. To je, koliko vidim ... Jedna je “Peti otadžbinski kongres” ...

SUDIJA KVON: Na optuženom je da identifikuje dokument.

SVEDOK ŠEŠELJ: To su fotokopije koje je gospodin Najs napravio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jeste. Ja sam ih od njega dobio, ali je to iz ove vaše knjige “Peti otadžbinski kongres”. Samo da vidim da li imamo sadržaj ...

SUDIJA KVON: Da li je to jedna od onih sedam knjiga?

SVEDOK ŠEŠELJ: Da. Međutim, ovde su samo četiri, te tri fale. Vaš poslužitelj ima samo četiri koje se odnose na moje negiranje navoda iz napada. A u isto vreme je predato.

SUDIJA KVON: Mi to nemamo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja imam ovde. Evo, daću ovo gospodinu Šešelju da bismo skratili vreme, da bi moglo da se stavi na grafoskop. Evo, gospodine Šešelj, iz ove cele knjige "Peti otadžbinski kongres", ja ću vas zamoliti, evo ovo šta sam obeležio plavom olovkom, a što ste vi delimično označili, da samo to pročitate.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ovde stoji ... Ovo je moj govor ... Mislim da je ovo moj govor na Petom otadžbinskom kongresu Srpske radikalne stranke, 23. januara 2000. godine: "Teško je odoleti zapadnim lažima koje se lansiraju preko instrumentalizovanih medija. Slažu da su Srbi gađali pijacu Markale u Sarajevu, pa se posle mesec dana sazna da je to bila velika laž. Ali nama u međuvremenu uvedoše zločinačke sankcije. Slagali su i mnoge druge stvari. Oni su organizovali preko svojih prijatelja iz francuske obaveštajne službe ubijanje oko 1.000 Muslimana u Srebrenici da bi se to pripisalo Srbima. A sad znamo da su vrbovali i neke srpske kriminalce, srpske zločince, da obave prijav posao, da bi se sve svalilo na leđa srpskom narodu i da bi srpski narod bio proglašen za genocidni narod u svetskoj štampi, u svetskim medijima". Ovo je, dakle, moj govor pre nastupa ministra informisanja saveznog ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, kako glasi pitanje koje proizlazi iz ovoga?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, gospodine Šešelj, gospodin Najs vas je pitao da li ste ranije govorili o pozadini zločina u Srebrenici i ja vam ovde prezentiram knjigu koju ste vi ovde dali, dakle, da ste o tome o čemu ste ovde svedočili, govorili ranije, da je to ušlo u vaše knjige, da je štampano, objavljeno, publikovano i tako dalje. Da li je to ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: I pre hapšenja ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je to materijalni dokaz? Pretpostavljam da je knjiga javni dokument?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da. I to je bilo sve pre hapšenja grupe "Pauk".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sada, vi govorite ovde u ovoj drugoj knjizi, sledećoj knjizi koja je takođe među ovih sedam koje ste vi dali, koja se zove "Dok patriote obnavljaju, izdajnici razaraju". Ja vas molim da pročitate ovaj citat koji počinje na 294. a završava se na 295. strani, obeležio sam ga, a onda ću vam postaviti pitanje koliko se to razlikuje od onoga šta ste maločas ovde u svedočenju, ne maločas, nego ovih dana, govorili o tim događajima i hapšenju grupe "Pauk" i dokumentima koje smo prezentirali.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Evo ovako: "Reč je o ovoj uhapšenoj grupi špijuna francuske obaveštajne službe. Tu se vodi istraga. Raznorazne se stvari otkrivaju, pa i taj nameravani atentat. Sada istraga treba da otkrije koliko su pripreme za taj atentat napredovale. Koliko je to bila samo namera, plan ili ulazak u smišljenu akciju. Te ćemo detalje videti na suđenju. Istraga se i dalje intenzivno vodi i svakim danom sve više činjenica izbija na površinu, ali da je u pitanju vrlo prljava rabota, to je više nego očigledno. U pitanju su ljudi koji su okrvavili ruke hiljada žrtava i to je činjenica i da su nam zapadne obaveštajne službe, u ovom slučaju francuska, ali i mnoge druge, pokušavale napakovati i u Bosni i na Kosovu ratne zločine, genocid i slično i to je više nego jasno. Pogledajte slučaj Srebrenice. Srpska vojska je krenula na Srebrenicu i Srebrenica je oslobođena. Zarobljeno je nekoliko hiljada Muslimana. Dolazi Ratko Mladić u Srebrenicu i obećava svim Muslimanima da će biti otpraćeni prema Tuzli, da će svima biti život garantovan, deci deli čokolade i tako dalje. Kome je bilo u interesu da se izdvoji nekoliko stotina Muslimana i da se strelja? Je li to bilo u interesu nama Srbima? Nije. Nama je bio interes da prema tim Muslimanima najlepše postupamo, čak i prema onima za koje znamo da su zločinci, da odu sigurni u Tuzlu. Mnogi su otišli. Najveći broj je otišao, a nekoliko stotina, ja ne znam tačan broj, je pobijeno".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelj. Vidim da tran-

skript prilično kasni za vama, pa vas molim da usporite ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Evo usporiću onda ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... da bi bilo tačno interpretirano sve.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: "Nama je bio interes da svi odu, pa je pala Žepa. Pa se isto postupa i u Žepi. Onda bi se i Goražde predalo. Onda bi tamo Muslimani videli kako su Srbi lepo postupali. Što bi oni dalje krvavili? Opkoljeno Goražde nema ni hleba, ni vode. Nema ništa. Lepo bi se predali, bili ispraćeni prema Sarajevu i gotovo. Cilj je zapadnih obaveštajnih službi bio dvostruk. Prvo, da se pobije veći broj Muslimana kako bi se stavilo do znanja Muslimanima u Goraždu šta ih čeka ako se predaju srpskoj vojsci i onda su Muslimani iz Goražda bili spremni da se bore do poslednjeg. Što bi se neko predavao ako zna da ga čeka sigurna smrt? Onda se on bori do kraja. Cilj im je bio da izrežiraju neke primere genocida, ratnog zločina, da bi se optužio ceo srpski narod i srpsko rukovodstvo. Zamislite sada, to je jedna grupa, manja grupa ljudi takozvano 10. diverzantsko odeljenje ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Šešelji, mislim da ste dosta pročitali. Da čujemo sada pitanje koje proizlazi iz toga, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dozvolite mu da završi citat, gospodine Robinson. Ovo je vrlo važan citat, jer hoću da gospodin Šešelji uporedi to šta je onda govorio sa onim šta je ovde svedočio na bazi podataka za koje je on sam rekao da ih je u ono vreme dobijao, kad ih je dobijao.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: "Takozvano ...

SUDIJA ROBINSON: Čini mi se da je to veoma dugačak citat.

SVEDOK ŠEŠELJ: Još je vrlo malo ostalo, gospodine Robinson.

SUDIJA ROBINSON: Nastavite.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: “Takozvano 10. diverzantsko odeljenje, tako se zvalo, u kome ima i Muslimana i Hrvata. Ovaj Dražen Erdemović je bio, takođe, u toj grupi. Šta je sa njim bilo? On je bio u toj grupi ovde. Naša policija je to otkrila, uhapsila ga, a onda je on tražio da ide pred Haški tribunal i naši ga puste da ode tamo. I tamo ga osude pet godina. Streljao toliko ljudi i osude ga samo na pet godina. Šta to znači? I koliko su mu još novca obećali? Rekli mu, ‘bićeš nekoliko godina u zatvoru, dajemo ti ove pare, ali trebaš nam sada da te iskoristimo protiv srpskog naroda i srpskih rukovodilaca.’ To je suština. Tako su isto pokušali na Kosovu, optuživali nas. Kažu 100.000 Šiptara pobijeno. Pa onda kasnije smanjili. Kažu 10.000. Ne mogu sada da nađu ni 1.000 leševa. Gde su onda kada su pobijeni? Nema ih. Nije čovek muva da nestane. Znae, ne može se to sakriti. Bilo je Šiptara koji su izginuli, ali izginuli u borbi. Šta su radili naša vojska i policija? Sahrane ih nekada i u kolektivne grobnice, ali obeleže ih po propisima. Onda, bilo je Šiptara koji su poginuli i od bombardovanja. Više stotina. Više je Srba poginulo na Kosovu od kada su ušle trupe NATO do danas, nego što je poginulo Šiptara u borbi protiv naše vojske i policije od 24. narta 1999. godine do ulaska NATO”. Mislim da je veoma važno da se kaže i koji je datum ovoga govora. To je moj intervjue za Televiziju Knjaževac u Srbiji, od 8. decembra 1999. godine.

SUDIJA ROBINSON: Kako glasi pitanje?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelje, pitao vas je gospodin Najs kakvu smo istragu mi vodili. Da li smo mi išta znali o zločinu u Srebrenici do hapšenja Erdemovića i uopšte do tih događaja prvih koji su se desili tada?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Do hapšenja Erdemovića, ja ne verujem da je vlast išta pouzdano znala. I to je vrlo kratak period od jula 1995. godine, negde do februara kada je uhapšen Erdemović, 1996. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E pa sad vas pitam sledeće ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ponešto se saznavalo, ali ne mogu reći

koliko.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite mi, molim vas, gospodine Šešelji da li vam je poznato kada je zaključen Dejtonski sporazum (Dayton Accord)?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Pa negde u novembru 1995. godine, koliko me sećanje služi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na Svetog Arandela 21. novembra 1995. godine.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li znate da je posle mesec dana već ušao IFOR (International Force) na celu teritoriju Bosne i Hercegovine?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da, odmah je ušao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je onda dužnost bila tih snaga i vlasti Bosne i Hercegovine da to istražuju na toj svojoj teritoriji? Šta bi to Jugoslavija trebalo da istražuje, osim ako neki njen građanin negde nije učestvovao?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Savezna Republika Jugoslavija nije imala nikakve pravne nadležnosti da sam zločin u Srebrenici istražuje. To je postala nadležnost međunarodnih snaga i okupacionog guvernera Bosne i Hercegovine. Da l' tada beše Vestendorp (Carlos Westendorp) ili neko drugi. Obaveza je Savezne Republike Jugoslavije ako sazna da je neki njen državljanin učestvovao u takvom zločinu, da odmah preduzme istražne radnje i da ga procesuirá. Ili ako sazna da je neki strani državljanin to uradio, a trenutno boravi na njenoj teritoriji ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Što je bio slučaj ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: To su dva slučaja ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je bio slučaj sa Erdemovićem ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: To je bio slučaj sa Erdemovićem ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: To su dva slučaja gde je jedino mogla biti Savezna Republika Jugoslavija, po našim propisima, nadležna da istražuje taj zločin.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je do sada, po vašem saznanju, a bili ste potpredsednik Vlade ...

prevodioci: Molimo govornike da pričaju sporije.

SUDIJA ROBINSON: Moram da vas zaustavim. Prevodioci vas opet mole da usporite. Isto tako morate da pravite pauzu između pitanja i odgovora. Gospodin Najs, jeste li vi postavljali pitanja o ustavnim ovlašćenjima, o sprovođenju istrage u Srebrenici?

TUŽILAC NAJS: Ako mislite da li sam ja o tome izvodio dokaze, mislim da nisam. Nisam siguran. Ne mogu sada da kažem da li je to bilo spomenuto u odgovorima ili ne. Kada je reč o mojim pitanjima, može da se smatra da su ta pitanja proizašla iz onoga šta je sam svedok prilikom glavnog ispitivanja rekao o svojim saznanjima o tim događajima. Ja sam se, naime, interesovao za istrage i dokumente na kojima je on zasnovao svoje zaključke. Kad je reč o ovome o čemu se sada govori, koje je telo imalo nadležnost da to istražuje, sasvim je jasno da se radi o ovom Sudu 1995. godine. Mi znamo da su u vezi s tim i podignute optužnice. To nikoga, svakako, ne spečava, niti oslobađa dužnosti da sprovodi vlastitu istragu, pogotovo u okolnostima u kojima jedna osoba koja se našla pred ovim Sudom, rekla da je bila zaposlena u snagama Srbije, 30. i 40. kadrovske centra. Prema tome, ja sam ispitivao jedan relativno ograničeni krug tema i nisam siguran da ovo ispitivanje sada odgovora tome.

(Pretrեսno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, ovde se u ispitivanju kaže da niti Srbija, niti Savezna Republika Jugoslavija nisu bile dužene 1995. godine da sprovede istragu o zločinima u Srebrenici. Ovde se kaže da je ta dužnost bila na međunarodnim snagama.

TUŽILAC NAJS: Da, časni Sude. Ovo šta sam ja rekao mogu i da ponovim. Prvo, ovaj je svedok ispričao jednu priču o Srebrenici i mene je zanimalo na kojim je informacijama on to zasnovao. Drugo, iako o tome nije postavljano pitanje da je relevantno za ovu temu, Sud zna da je Srbija preko 30. i 40. kadrovskog centra imala trajni interes u zločinačko ponašanje ljudi poput Mladića, a koji se nalaze u lancu plaćanja i u lancu komandovanja. Prema tome, Srbija je svakako morala da sprovede istragu o njemu. Mi ćemo u sledećoj fazi da se bavimo upravo stvarima u vezi s tim. Čini mi se da se to nije dogodilo i da je to oslikano u dokumentaciji.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Prvo da stavim primedbu na ovo šta gospodin Najs tvrdi, pošto je to notorna neistina. Ovde je svedočio i predsednik tadašnji Savezne Republike Jugoslavije, Zoran Lilić. Mislim da su i neki drugi svedoci sasvim vrlo objasnili jasno šta je 30. i 40. kadrovski centar i da je reč bila u pomoći u platama oficirima Vojske Republike Srpske, da nikakve to veze nema sa linijom komandovanja. I to je dokazano milion puta. A to što je neko pružao pomoć materijalnu, što je veoma dobro objašnjeno ovde, pa to bi onda značilo da je svako ko je primao pomoć, a negde neki zločin izvršio, povezan sa onim ko mu je pružao materijalnu pomoć. To je potpuna besmislica.

SUDIJA ROBINSON: Da li je tvrdnja Odbrane, gospodine Miloševiću, da Srbija nije imala ustavna ovlašćenja da sprovodi istragu o zločinima poput onih za koje se tvrdi da su se dogodili u Srebrenici i da su nadležnost za to imale druge organizacije, odnosno tela?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, to šta kažete je samo

delimično tačno. Međutim, u to vreme, 1995. godine ...

SUDIJA ROBINSON: Nisam ništa rekao. Ja vam postavljam pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Zašto bi se Srbija, sem ako ima neku konkretnu informaciju o nekom svom građaninu, mešala u bilo šta što se desilo na teritoriji druge države. Posle Dejtona (Dayton) su tamo došle međunarodne snage, a ne snage iz Srbije. Pre Dejtona tamo nisu bile snage iz Jugoslavije, iz Srbije. Evo, postaviću pitanje gospodinu Šešelju. Da li je do danas, molim vas, ustanovljeno da je bilo koji građanin Srbije učestvovao u tome šta se desilo u Srebrenici?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ne. Nije ni za jednog državljanina Savezne Republike Jugoslavije, što znači Srbije i Crne Gore, ustanovljeno da je učestvovao u streljanju muslimanskih ratnih zarobljenika u Srebrenici. Ni jedan jedini slučaj nije utvrđen.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: A vama skrećem pažnju, gospodine Robinson, da je u vreme kad su došle međunarodne snage, posle Dejtonskog sporazuma, još uvek potpuno bilo nejasno šta se desilo u Srebrenici. Pa u Dejtonu o tome uopšte nije bilo govora. U Dejtonu je bilo govora o mirovnom sporazumu. To pitanje nije pokretano. Zato što se, jednostavno, o njemu nije znalo. A onda su već došle međunarodne snage, to je bilo u njihovoj nadležnosti. Šta je Srbija imala s tim da se bavi. Prvi koji je stupio na tlo Srbije za koga se saznalo da je učestvovao u ...

SUDIJA ROBINSON: Hvala, gospodine Miloševiću. Molim vas da pređete na sledeću temu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo još jednu imam knjigu koju je dao, koju je dao gospodin Šešelj. To je "Dosmanlijski zulum nad Srbijom". To je, takođe, knjiga koju ste vi, gospodine Šešelj, među ovih sedam dali. Molim vas da nađete stranu ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Nemam ja to, na žalost, pred sobom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Evo daću vam, onda, ja. To je 345 strana ... 434. strana, pa vas molim da citirate ovo šta ste vi ... Ovo je isto emisija ... Emisija, voditelj, Šešelj, voditelj, Šešelj. Evo samo pogledajte ovo. Takođe se odnosi, koliko vidim ... "Što se tiče Srebrenice" od toga počinje. Jeste našli "Dosmanlijski ...

SUDIJA ROBINSON: Recite nam naslov knjige.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: To je 435. strana?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: 435. tačno.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Našao sam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tačno. "Dosmanlijski zulum nad Srbijom" i onda vi ovde govorite ...

SUDIJA ROBINSON: Pitao sam kako glasi naslov knjige?

SVEDOK ŠEŠELJ: "Dosmanlijski zulum nad Srbijom". Zulum je jedan starinski izraz za zločin, možda prevodilac ima problema, koji je u izvesnom smislu možda i turcizam. A "dosmanlije", to je igra reči, jer su nad Srbijom najveće ...

SUDIJA ROBINSON: Dobro. Nema veze. To nije važno. Vi imate jednu prirodnu pedagošku tendenciju koju treba da nastojite da obuzdate, gospodine Šešelj. Ne treba to sve da znam, samo mi je trebao naslov. Hvala.

SVEDOK ŠEŠELJ: Samo kratko, to je podrugljiv izraz za sadašnju vlast u Srbiji, odnosno vlast Zorana Đinđića ...

SUDIJA ROBINSON: Ne, već sam rekao da mi više o tome ne treba. Dakle kako glasi pasus?

SVEDOK ŠEŠELJ: "Što se tiče Srebrenice, treba prvo rasvetiliti sve

okolnosti. Nesporno je da je veliki broj Muslimana likvidiran. To je činjenica. Ja ne znam koliki broj. Znam da je broj preuveličavan i da su neki koji su ranije bili na spisku kao likvidirani, posle se čak pojavljivali na biračkim spiskovima i glasali na izborima. Ali da li je ubijeno 1.000, 2.000 ili 3.000 ljudi, ja ne mogu da licitiram. Bilo bi nekorektno s moje strane da licitiram. Meni se tu prvo nameće pitanje: ko je naredio da se ti zarobljeni Muslimani streljaju? Prvo, ja ne znam", preskačem sad pitanje voditelja "ja ne znam ko je to naređivao, ali onaj ko je to naređivao, činio je ogromnu štetu srpskim nacionalnim interesima. Ako je to neki Srbin radio ili je bio teški ludak i psihopata, ili je radio po nalogu srpskih neprijatelja. A zašto? Srebrenica je pala gotovo bez ozbiljne borbe. Je li tako? Šta je bio osnovni srpski interes tada? Da svi Muslimani bezbedno budu odvedeni do Tuzle, da svi muslimanski životi budu spašeni, i civila i vojnika i žena i dece. Zašto? Zato što bi onda sigurno palo i Goražde. Kada bi Muslimani iz Goražda saznali kako su se Srbi korektno poneli prema Muslimanima iz Srebrenice i Žepe, ni oni više ne bi imali motiva da po svaku cenu brane Goražde, iako ono više za Muslimane nema neki strateški interes. Uvek će biti slepo crevo. Nemoguć mu je neki privredni razvoj. Nemoguće je da se tamo normalno živi, je li tako? E sad ...

SUDIJA ROBINSON: Treba li nam još toga. Samo trenutak. Treba li nam još ovoga, gospodine Miloševiću? Postavite sada pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelji, da li vi ovde govorite o tome ko je naredio likvidaciju Muslimana i onda pominjete vod vojne policije čiji je pripadnik bio i Hrvat Erdemović, direktno potčinjen francuskoj obaveštajnoj službi?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Pa ja mislim, gospodine Miloševiću, vrlo su kratka dva naredna pasusa, do kraja ove strane i samo početak sledeće strane, pa je onda sve jasno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, izvolite, onda ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ako dozvoljavate ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Citirajte to.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: "E sad, onaj ko je vodio srpsku politiku i srpsku vojnu strategiju, imao je to u vidu. Ko je mogao da naredi likvidaciju Muslimana? Onaj ko je želeo da se Muslimani u Goraždu brane do poslednjeg, po svaku cenu. Naša vlast je imala indicija da je francuska obaveštajna služba u to umešana. I ovaj vod vojne policije koji je učestvovao u likvidacijama, čiji je pripadnik bio i Hrvat Erdemović, bio je direktno potčinjen francuskoj obaveštajnoj službi" ... Sledeću stranu, molim. "Naša istraga je do toga došla i nadam se jednog dana da će sve okolnosti oko srebreničke tragedije biti rasvetljene, da će se videti. Znate, ne mogu ja da sporim ratne zločine koji su počinjeni u Srebrenici" ... Samo još dve rečenice ... "Ali da vidimo ko ih je naredio, ko je to organizovao i kome je to bilo u interesu? Onaj ko je to radio ...

SUDIJA ROBINSON: Hvala. Hvala vam, gospodine Šešelj. Koje je pitanje?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelj, vi ste ovde citirali jednu rečenicu, sasvim kratku, između ostalog, koju ću vam ponoviti: "Naša istraga je do toga došla". Dakle vi ste bili upoznati sa onim što je došla istraga u vezi s grupom "Pauk" ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da, jer ovaj intervju je bio dat posle hapšenja grupe "Pauk".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Može se ovde naći datum.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Upravo sam hteo da vas pitam da li se to na tu istragu odnosi.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da, da. Može se ovde ustanoviti i datum. Recite mi samo koja to beše knjiga?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je “Dosmanlijski zulum nad Srbijom”.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: 436 ... Odmah ću vam reći gde je to bila izjava. To je ... To je moja izjava za muslimansku televiziju “OBN” iz Sarajeva, čija je novinarska ekipa 25. juna 2001. godine došla u Beograd da sa mnom radi intervju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sada, gospodine Šešelj ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: To je 2001. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelj, gospodin Najš je ovde više puta ovde izneo tezu da je naša vlast želela da zataška zločin u Srebrenici. Mi smo ovde dali u vašim dokaznim predmetima javne dokumente koji se odnose na izjave savezne Vlade o zločinu u Srebrenici, koji se podudaraju sa tom istragom. E sada mi recite, pošto ste vi učestvovali u toj saveznoj Vladi, ne vi lično, ali vaš potpredsednik ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Srpska radikalna stranka ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: ... i Tomislav Nikolić je bio potpredsednik savezne Vlade.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jeste. Vaš potpredsednik Tomislav Nikolić, odnosno vaš zamenik, Tomislav Nikolić je bio potpredsednik savezne Vlade. Da li je postojao javniji način da savezna Vlada saopšti rezultate istrage o grupi “Pauk” i njenoj vezi sa Srebrenicom od načina koji je upotrebljen ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, da savezni ministar informacija, portparol savezne Vlade sazove konferenciju za štampu u ime savezne Vlade i sve to saopšti?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ne. Mogli su samo da nas optuže sa kontra pozicije: zašto to uopšte saopštavamo pre sudske presude. E

tako su mogli, ako su hteli da formalno-pravno teraju mak na konac. Inače nije bilo javnije varijante da se to iznese. Zločin u Srebrenici užasnio je celu Srbiju i nije bilo nijednog čoveka u Srbiji koji je opravdavao taj zločin ili pokušao da ga zataška.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, gospodine Šešelj ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Bar ne javno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, gospodine Šešelj. To je ono šta je bilo sadržano u ovih sedam knjiga koje ste doneli u odgovoru na pitanja gospodina Najsa da iznesete kad ste govorili o tome i u kojim prilikama. Preći ćemo sada na jednu sasvim drugu temu. Gospodin Najs je na početku ...

TUŽILAC NAJS: Časni Sude ...

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Najs.

TUŽILAC NAJS: Pre nego što pređemo na drugu temu, imamo jedno administrativno pitanje da rešimo u vezi sa ovim svedokom koji će da se vrati iduće nedelje i ukoliko ima vremena, sada bih hteo to da pokrenem. U vezi sa ovim svedokom, sugeriše se, pomenuto je, da je moguće da u njegovoj ćeliji u Ševeningenu postoji izveštaj o incidentu u Račku. Naš je interes da imamo najkompletiniju moguću dokumentaciju o Račku, tako da bih zamolo Sud da ukoliko on bude ovde iduće nedelje, kao što je predviđeno, da to donese.

(Pretrsko veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Da vas pitam, gospodine Šešelj. Da li imate dokumentaciju?

SVEDOK ŠEŠELJ: Gospodine Robinson, ja sam to ironično izgovorio, da je svima bilo jasno i mislim da je vama bilo jasno to. I vama i vašim kolegama. Samo gospodinu Najsu nije bilo jasno. Kako je moguće da

to sve imam u svojoj ćeliji, kada

SUDIJA ROBINSON: Tako sam i mislio. Hvala. Hvala.

SVEDOK ŠEŠELJ: ... ni dovoljno kiseonika nemam.

TUŽILAC NAJS: U redu. Drugo pitanje se ne odnosi na ovog svedoka nego na onog koji tek treba da dođe kao sledeći, ukoliko već nije krenuo. Treba uskoro da doputuje. To je Janičević i on je svedok koji bi mogao da nam pomogne u vezi sa dokumentacijom na temu Račka. Sad smo uspeli da pregledamo dokumentaciju koju je pružio optuženi, nje nema puno. Hteli bismo da zamolimo preko Suda ovog optuženog da organizuje da taj svedok, ukoliko želi, donese i ovde imamo spisak od osam dokumenata. Tačnije otprilike osam tema koje bismo želeli da optuženi ima u vidu i da taj svedok takođe donese sve planove, sve zapisnike i sva naređenja SUP-a u vezi sa Račkom, sva naređenja od MUP-a upućena štabu MUP-a i štabu SUP-a o Račku, sva naređenja jedinicama koje su vodile operaciju u Račku, sve izveštaje posle te operacije od SUP-a štabu MUP-a i Ministarstvu unutrašnjih poslova i onda pošto smo dobili jedan izbor dnevnih izveštaja iz policijske stanice Uroševac (Ferizaj), zamolili bismo da taj svedok donese ostatak izveštaja, a to bi bili izveštaji za relevantan period, za dane u januaru 1999. godine, a to su: 15., 19., 20., 23., 24., 27. i 28. januar. Zamolili bismo ga da donese izveštaje jedinice PJP i komandanta PJP za operacije u Račku i izveštaje posle te operacije, a koji su upućeni od strane Posebne jedinice policije, kao i dnevne izveštaje, redovne izveštaje iz policijske stanice Štimlje (Shtime) od 13. do 19. januara 1999. godine. Ovaj materijal, ukoliko ga svedok bude doneo sa sobom, će da nam omogući da imamo kompletnu dokumentaciju o tom događaju. Zahvalan sam vam na ovom vremenu koje ste mi dali da bih izneo ovakav zahtev.

SUDIJA ROBINSON: Gospodin Milošević je čuo. To je jedan neobičan zahtev, gospodine Najs. Ali i ovaj sam Predmet je neobičan. Neobično je, naime, da tužilac traži od svedoka Odbrane da donese neke doku-

mente, ali to bi zaista pomoglo da se stvari rešavaju brže. I, kao što sam već rekao, ovo jeste već, sam po sebi, neobičan Predmet. Gospodin Milošević je čuo ovaj zahtev i ukoliko bude u stanju da mu udovolji u meri u kojoj može, Sud bi mu bio zahvalan. Gospodine Miloševiću, vrlo kratko, pošto treba da prekinemo s radom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja se nadam da će ovaj svedok doneti sve dokumente kojima raspolaže, ali ta antiteroristička operacija u Račku nije bila Staljingradska bitka, pa da ima sve te moguće izveštaje i dokumente koje je gospodin Najs nabrojao. Ja mislim ni "Iskrčavanje u Normandiji" nema toliko dokumenata koliko je na listi popisa gospodina Najsja.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, da li želite da se uvedu u spis ove knjige koje do sada nisu uvedene?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Da.

SUDIJA ROBINSON: Da, one će da dobiju jedan broj.

sekretar: To će da bude D309, sastoji se od sedam tabulatora i svi će da imaju zajednički broj D309.

SUDIJA KVON: Nisam siguran da li ste koristili šest ili sedam odlomaka. Vi ste citirali samo šest. Samo tih šest odlomaka će da bude uvršteni u spis.

SUDIJA ROBINSON: Prekidamo sa radom do idućeg utorka u 9.00.